

ZASAVSKI VESTNIK

LETO V. — ST. 27.

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE ZASAVJA

TRBOVLJE, 10. JULIJA 1952

Rudarji v zasavskih revirjih so proslavili svoj praznik - 3. julij

Vsi slovenski rudarji so obhajali svoj praznik, Dan rudarjev, 3. julij, v spomin na veliko gladovno stavko rudarjev leta 1934. Ta rudarski praznik bo odslej vsako leto miniscenca na težko pot in številne žrtve, ki jih je moral dati naš rudar za dosedaj svojih človeških pravic, pravic delovnega človeka. Trboveljski rudarji so slavili ta praznik že na predvečer 3. julija. S hiš rudarjev so vihrale zastave, pred upravo rudnika pa je bil ob pol 6. uri zvečer promena koncert delavske godbe v Trbovljah. Z vseh rudniških obratov so prihajali delavci s svojimi sindikalnimi zastavami v dolino, na kar so v skupnem spredu odšli okrog pol 7. ure zvečer pred spomenik padlim delavskim žrtvam, ki so dale življenje za svoje pravice v spopadu s fašistično Orjuno 1. junija leta 1924.

Pred spomenikom fašističnih žrtev so sledili spominski govori, polaganje vencev in igranje žalostnih trboveljske delavske godbe. Te žalne slovesnosti so udeležili poleg rudarjev tudi predstavniki ljudske oblasti, na kar so vsi zbrani odšli na slavnostno akademijo v Delavski dom. Rudarska godba je zaigrala himno, nato pa je imel predsednik rudarske sindikalne podružnice tov. Sinkovec slovesen govor o pomenu proglastitve 3. julija za rudarski praznik — Dan rudarjev. V svojem referatu se je tov. Sinkovec dotaknil zgodovine rudarjev in prvih začetkov rudnika Trbovlje.

V ZAČETKU 19. STOLETJA SO PRIČELI V TRBOVLJAH KOPATI PREMKG

Premog so začeli v Trbovljah kopati leta 1804. Začetki rudarstva v Trbovljah so bili tedaj seveda zelo skromni, kajti v tistih letih v naših krajih še ni bilo razvite industrije, prav tako pa so razpečevanje premoga ovirale pčile in slabe komunikacije. S svetom so bile Trbovlje tista leta zvezane le po kolo-voznici cesti v Savinjsko dolino in od tam po državni cesti z Ljubljano in Celjem. Premog se je v tistih časih uporabljal največ v trboveljski steklarni, ki so jo takrat zgradili. Razvoj rudnika Trbovlje se je začel šele okrog leta 1850, ko je skozi zasavsko dolino stekla Južna železnica do Ljubljane in nekaj let pozneje iz Ljubljane v Trst. Rudnik je bil najprej v rokah privatnih kapitalistov, med njimi tudi znanega advokata Maurerja, pozneje je postal lastnik rudnika državni erar — leta 1873 pa je prevzela trboveljski rudnik dunajska »Länderbank«, kjer so ustanovili Trboveljsko premogokopno družbo.

Rudarji v Trbovljah so se v tistih letih sestavljali seveda največ iz revnih kmečkih in bajtarskih sinov iz bližnje in daljnje okolice Trbovelj. In te je znal lastnik rudnika temeljito izkoristi sebi v prid, zlasti še, ker rudarji tiste čase še niso bili organizirani. Delati so morali Trboveljski premogokopni družbi, ki je produkcijsko rudnika dvignila za 7-krat, medtem ko je bilo delavcev komaj 5-krat več, za naravnost be-rakšo plačo. Ko pa so se drugod po svetu začeli delavci organizirati, se je prišel buditi tudi trboveljski rudar. Takratni rudniški mogotci in njihovi plačani nemški direktorji in obrato-vodje so odpravljali delavce, če so se hoteli v revirsko pisarno pritoževati zaradi prenežnega zaslužka, ali če so prosili za predujem ali dopust, s pasjim bičem iz pisarne, ki je bil po pripove-dovanju naših starih očetov vedno pri-pravljen na omari v revirski pisarni. Rudarski delavec takrat ni še imel drugega sredstva in orožja, da se je otresel nesramnega izkoriščanja in go-ljufij pri obračunu plače, kot odpoved službe. Zgodilo pa se je šestokrat, da je rudar, čim je imel spet v rokah svojo delavsko knjižico, oklofutal neposrednega predstojnika, ki je delal po navo-dilih z višjih mest, bil pa tudi največ-krat sam surov in neumiljen. Knajp v tistih letih ni bil človek.

Razumljivo je bilo, da je vladala med rudarji in med voditelji rudnika velika napetost. Do večjega nasprotstva med rudarji in podjetjem je prišlo leta 1883 na Ojstrem, ko je tudi ta rudnik prevzela bivša TPD, ki je vpeljala tu-kaj iste delovne pogoje kot v svojih drugih rudnikih. Rudarji so takrat za-pustili delo, kar je bil prvi delavski štrajk v Sloveniji. Stavka se je končala v treh dneh, a brez uspeha. Zatrli so jo surovi avstrijski žandarji, ki so odgnali vodje stavke v zapor kot hudo-delece. V rudniku se je takrat delalo po 12 ur na dan, pa tudi ob nedeljah so morali delati rudarji. Življenje naših rudarjev je bilo tista leta izredno težko. Neporočeni rudarji so stanovali največkrat v lesenih barakah po 100 mož sku-paj. Kuhali so si takrat po triklat na dan koruzne žgance, moko pa so dobi-vali iz Savinjske doline. Še pred 40 leti je stala pod staro glazuto v Trbov-ljah taka samska kuhinja, ki so ji knapje rekli »štercfabrik«. Poročeni so imeli razumljivo še težje življenje, saj so morali skrbeti za ženo in otroke. Povprečni mesečni zaslužek je bil v ti-stih letih 15 goldinarjev, za stanovanje pa je plačal rudar 5 goldinarjev in več.

Leta 1889, in sicer 22. in 23. julija, so rudarji Trbovelj, Zagorja, Hrastnika, Hudejame in Zabukovce stopili v svojo prvo največjo stavko. Zapustili so delo in zahtevali povišanje plač. Bivši kapi-talistični mogotci so hoteli zatreti to stavko z vsemi sredstvi. S pomočjo žan-darjev in takratne državne oblasti so odpeljali tedaj na stotine rudarjev z ženami in otroki v živinskih vagonih v celjske zapore. Ob tej vnebovpijoči su-rovosti je mnogo delavcev zbežalo v gozdove, spet drugi pa so odšli čez hribe na kmečke domove svojih očetov. Naj-bolj umazanih sredstev se je posluževa-ta tedanja »rudniška gospoda«, da zlomi ta štrajk. Trboveljskega župnika Petra Erjavca (drugače poštenjak in nacionalno zaveden Slovenec, ki za no-beno ceno ni dopustil v cerkvi nemških napisov) so pregovorili, da je s prižnice nagovarjal rudarje, naj popustijo. Po štirih tednih so rudarji spet odšli na delo in dosegli 12 % povišano plačo. Ta velika stavka se je končala le z delnim uspehom.

Tri leta pozneje — leta 1892 — je sledila druga velika stavka in nato še leto za letom nove, med njimi velika rudarska stavka v februarju leta 1906, kjer je TPD pognala na cesto 40 rudar-jev z ženami in otroki. Če pogledaš v moštveno knjigo rudnika Trbovlje, boš videl, da je takrat nek rudniški uradnik v spomin na te nesrečne žrtve stavke napisal: »Vae victis!« — Gorje prema-ganim! — Tako napeto stanje med de-lavstvom in TPD je trajalo do začetka prve svetovne vojne leta 1914.

Po prvi svetovni vojni je revolucio-narnost trboveljskih rudarjev mogočno zrasla. Vrstile so se stavke za stavko. V bivši Jugoslaviji so ustanovili revol-ucionarni rudarji poleg oportunistične Cobalove strokovne organizacije in so-cialno demokratske stranke tudi v Trbovljah KPJ. Sledila je zloglasna »Obznana« proti komunistom ter »Za-kon o zaščiti države«. Kot protiutež revolucionarnemu delavstvu so jugoslo-vanski kapitalisti ustanovili v Jugosla-viji po vzoru Mussolinija »Orjuno«. Tudi ta fašistična organizacija je hotela zavladati v revolucionarnih Trbovljah — a tukaj si je polomila zobe. Prišlo je do krvavega spopada 1. junija 1924 med Orjuno in komunisti. Takrat je bil zadan Orjuni in fašizmu v Jugo-slaviji smrtni udarec.

Za rudarje so prišli težki časi. Po konjunkturalnih letih neposredno po prvi vojni je sledila velika gospodarska de-presija v svetu in pri nas. Število brez-

poselnih je naraščalo. Rudarji so delali le po 3 do največ 4 dni v tednu. Bivša TPD pa v svojem znanem pohlepu po dobičku in visokih dividendah ni pozna-la mej. Meseca junija 1934 je napove-dala redukcijo plač ter spremembo ostalih določil kolektivne pogodbe z delavci. Rudarji seveda niso privolili v znižanje plač, pač pa so se poslužili skrajnega sredstva v svojem boju — gladovne stavke! Vsi rudarji so ostali v jamah. In s tem skrajnim sredstvom so zasavski rudarji dosegli uspeh — niso jim bile znižane plače. Bila je to veličastna borba rudarjev, ki bi uspela še bolje, če ne bi bilo v vrstah rudarjev raznih plačanih Arhov, Pliberškov in še drugih. Ta stavka je močno odjeknila po vsej Sloveniji in Jugoslaviji. Zasav-ski rudarji so si pridobili mnogo simpa-tij s svojim odločnim in zavednim nastopom proti izkoriščevalcem.

Popolnoma pravilno je, da je bil na letošnji skupščini rudarjev Slovenije sprejet sklep, da se 3. julij praznuje vsako leto kot Dan rudarjev, ki bo slovenskega rudarja spominjal na težko, dolga desetletja trajajočo bitko za nje-gove človeške pravice, 3. julij bo spo-minjal naše rudarje, kako močna in mogočna je delavska pest, kadar delavci nastopijo za svoje pravice zavedno in solidarno.

Ta dan pa bodo naši rudarji prazno-vali ne samo kot svetel spomin na borbo in zmago nad kapitalizmom, mar-več bo ta praznik našim rudarskim delavcem spomin na našo narodno-osvobodilno vojno, ki je v naši državi zrušila kapitalistični sistem ter prinesla našemu poštenemu delovnemu človeku svobodno Jugoslavijo, v kateri gradijo naši marljivi delovni ljudje z lastnimi močmi socialistično državo, ki bo pri-nesla vsakemu človeku, ki hoče pošteno delati, srečnejšo prihodnost, kjer se ne bo treba nikomur bati, da bi se kdor koli odričal s trdom in delom pri-lnega delovnega človeka.

Po govoru predsednika sindikalne podružnice rudarjev je sledil lep spored delavske godbe na pihala in pevskega zbora.

Tudi rudarji v Hrastniku so imeli na predvečer 3. julija spominsko sloves-nost, v Zagorju pa so imeli rudarji svoje slavje 3. julija ob 8. uri zjutraj.

V Trbovljah, Hrastniku in Zagorju so svirale na ta praznik naše delavske godbe budnico, rudarji pa so po večini pohiteli tega dne na naše planine, da se tamkaj odpočijejo in razvedre ter spet čili in sveži vrnejo na svoje delo.

PRED DNEVOM VSTAJE

Litijske žene tekmujejo za 22. julij

Sekcija žena OF iz Litijske si je zadala v počastitev 22. julija, praznika vse-ljudske vstaje v LRS, nekaj tekmoval-nih nalog. Med drugim so sklenile, da bodo v mesecu juliju obiskale nekaj partizanskih mater in stare Litijske in Litijske, ki jim je potrebna socialna pomoč.

Odbor sekcije žena je začel z obiski že 1. julija. Tega dne so najprej obiskale tov. Marijo Gorenčovo, ki leži težko bolna na svojem domu na grbinski Do-bravi. Tov. Gorenčeva je bila ves čas, ko je bila zdrava, agilna članica v žen-ski organizaciji, in so sedaj naše žene storile samo tovariško dolžnost, ko so obiskale obolelo tovarišico. Zelele so ji zdravja, poročale so ji o svojem delu in tekmovalnih sklepih, ob slovesu pa so ji izročile še spominke v znak spošto-vanja in dobre tovarišije.

Bolna tovarišica Gorenčeva je mati dveh partizanov. Sin Stane je padel v NOB, sin Franci, direktor uprave cest za Slovenijo, pa je bil med začetniki uporniškega gibanja v Zasavju in je ta čas predsednik litijske organizacije ZB in Združenja rezervnih oficirjev. Njuna mati tov. Marija pa je bila seveda ves čas NOV aktivistka OF.

Naslednji obisk je veljal materi pe-tih partizanov, tov. Ivanki Poglajovi. Ta tovarišica preživlja jesen svojega živ-

ljenja v mirnem zatišju za grbinkim hribom in je na svoje življenje lahko ponosna. Ob zadnjem množičnem zboru ZB je prejela odlikovanje za državljans-ke zasluge. V NOV so šli njeni fantje France, Tine, Drago, Vane in Jože. Dva sina sta dala za domovino celo življenje. Sin Drago je bil borec na Pohorju, pa je ostal tamkaj za vedno. Sin Tine se je udeležil borbe na Jančah in je izgu-bil življenje. Sin France je med naj-starejšimi sinovi; bil je med začetniki uporniškega gibanja v Zasavju, eden prvih organizatorjev, in ima spomenik iz leta 1941. Danes je generalni major v generalštabu v Beogradu. Sin Vane je ostal po osvoboditvi v JLA in je zdaj podpornik v neki edinci naše vojske v Bosni, Jože pa je poročnik v tankovski enoti v Beogradu.

Obisk pri materi petih partizanov je bil zelo iskren in stara Poglajova ma-ma je bila te pozornosti ob uvodu v praznik vstaje zelo vesela, prav tako tudi darila, ki so ji ga izročile pre-dstavnice sekcije žena. Tov. Poglajova mama je ob mitinški po osvoboditvi večkrat nastopila v javnosti kot odlična deklamatorka.

Vrle litijske žene so nato obiskale še nekaj drugih občanov in občank, ti obiski pri tov. Camrov, Kotarjevi in Petru nad kinom pa so imeli socialen značaj.

O delu društva prijateljev mladine v Hrastniku

Meseca maja se je v Hrastniku ustanovilo Društvo prijateljev mladine. Takoj so začeli z delom. Prvi korak je veljal širjenju ideje prijateljev mladine. Uspeh je ta, da šteje društvo danes okrog 130 članov z urejeno članarino.

Za počitnice je društvo izdelalo tedenski načrt celodnevnih in pol-dnevniš izletov mladine. Prvi izlet bo v Rimske Toplice, ki mu sledi še trije. Ostali so namenjeni spoznavanju bližnje in daljnje okolice Hrastnika.

Seveda bi bilo delovanje društva brez pomoči podjetij nemogoče. Vzpo-stavila se je tesna povezava z njimi, ki mu nudijo materialno in denarno pomoč. Steklarna je prispevala že 10 tisoč dinarjev. Uredila bo tudi igrišče

v spodnjem delu Hrastnika. Kemična tovarna je darovala 1000 din, rudnik pa je dal na razpolago 5000 din v denarju, nadalje prevozno sredstvo za izlete v Rimske Toplice.

Ker je vzgoja in procvit mladine odvisna tudi od staršev, društvo nanje ni pozabilo. Sklenilo je imeti stalna predavanja o vzgoji otrok doma, o pe-rečih vzgojnih problemih v domači okolici, nuditi staršem nasvete za pra-vilno vzgojo otrok itd. Prvo takšno predavanje je že bilo prejšnji terek in sredo, in sicer o organiziranem počitku otroka med počitnicami ter o njegovi zabavi. Navzoči so se seznanili tudi z načrtom dela društva v bližnji prihodnosti.

S. I.

Ob stavki rudarjev junija 1934 v revirjih

Tekmujmo za VI. kongres KPJ

Rudarji iz Trbovelj so že sprejeli tekmovanje

Kakor smo že poročali, so hrastniški rudarji dali pobudo za tekmovanje, v katerem hočejo z vztrajnim delom v pridobivanju premoga ter z delom na kulturnem in političnem področju po-častiti VI. kongres KPJ.

Temu zgledu so sledili tudi trboveljski rudarji, tako da tekmujejo sedaj vsi rudarji rudnika Trbovlje-Hrastnik. — Trboveljski rudarji bodo od 1. julija do 1. novembra t. l. tekmovali po sledečih točkah:

1. kateri produktivni obrat bo v največji meri presegel svoje operativne planske investicije v pridobivanju premoga ter pri nalozitvah delih;
2. kateri obrat bo dosegel najboljšo storilnost na odkopu premoga, v pri-pravi premoga oz. kateri obrat bo imel največjo jamsko in revirsko storilnost;
3. kateri obrat bo storil največ, da izboljša sortiment premoga;
4. kateri obrat bo odpravil največ pomanjkljivosti pri varnostnih napra-vah in kateri obrat bo imel najmanj

nezgodnih dnin (računano v odstotkih na število zaposlenih);

5. kateri sindikalni pododbor bo v največji meri dopolnil svoje članske vrste ter največ storil za izpopolnitev svojega članstva;

6. komunisti rudnika se obvezujejo, da bodo z rednim in vestnim tedenskim študijem poglobili svoje znanje, prav tako pa tudi podrobno proučili ves material kongresa;

7. kateri obrat bo v času tekmovalja pridobil največ članov v delavska kulturna društva »Svoboda«.

Na zadevni razglas, ki ga je izdal delavski svet rudnika Trbovlje-Hrast-nik, so se odzvali delavci vseh rudni-ških obratov. Tako so se vključili v tekmovalje na čast VI. kongresa KPJ vsi rudarji velikega zasavskega rud-nika. Kakor vedno doslej, bodo rudarji tudi v tem tekmovalju s svojimi uspehi dokazali svojo predanost naši Partiji in njenemu voditelju maršalu Titu.

MLADINA TRBOVELJSKE CEMENTARNE TEKMUJE

Pred dnevi je mladina trboveljske cementarne na svojem sestanku po-drobno obravnavala poziv CK LMS in OK LMS Trbovlje na tekmovalje mla-dine v počastitev VI. kongresa KPJ.

Na tem sestanku so ti mladinci na-povedali tekmovalje vsem mladinskim aktivom okraja Trbovlje. Tekmovalje bo trajalo od 1. julija do 20. oktobra t. l. Mladina cementarne v Trbovljah bo tekmovala po sledečih točkah:

Mladinske vrste bodo učvrstili orga-nizacijsko; v cementarni bodo vključili v delavski mladinski aktiv vso mladino. V delavsko kulturno društvo »Svoboda« bodo pridobili v tem času 50 % mladine, v TD Partizan pa bo pristopilo 15 % mladincev in mladink. Naročnike na list »Mladina« bodo zvišali za 300 %. Redno bodo imeli študijske sestanke, in sicer po dvakrat mesečno.

Vso skrb bo ta mladinski aktiv po-svetil povezavi line in sodelovanju z ostalimi mladinskimi aktivmi. Za pove-zavo mladine bodo organizirali več izletov, med njimi izlet na Dobovec in Kum na dan 22. julija, kjer je bila pred 15 leti konference SKOJ. rihod-rnji mesec bo ta mladina priredila izlete v partizanske kraje (Dolenjsko Suho krajino), v septembru pa bodo organi-zirali turnir z aktivom Strojne tovarne »Miha Marinko« v nogometu, šahu in odbojki.

S temi točkami poziva mladina trboveljske cementarne vse mladinske aktivne okraja Trbovlje na tekmovalje, ki ga bo vsak mesec ocenjeval okrajni komite LMS Trbovlje. Tekmovalni po-ziv opozarja ostale mladinske aktivne,

naj sprejem tekmovalja takoj prigla-sijo CK LMS Trbovlje.

TUDI MLADINCI STEKLARNE HRASTNIK SO SE ODZVALI

Med prvimi, ki so se odzvali tekmo-valju na čast VI. kongresa KPJ, je bila mladina hrast-ske steklarne. Ti mladinci pravijo v svojih obveznostih sledeče:

Z boljšim političnim delom bomo pritegnili v naš aktiv 85 % mladine. Prizadevali si bomo, da sleherni mla-dinec vstopi v delavsko kulturno orga-nizacijo »Svoboda«. Mladinski aktiv steklarne si hoče priboriti vodilno vl-go v društvu »Svoboda II — Hrastnik«. Naročnike na list »Mladino« bodo ti mladinci zvišali za 50, nadalje bo ta mladinska skupina uprizorila samostoj-no gledališko igro v okviru društva »Svoboda«. Prav tako pa bo ta mladin-ski aktiv izboljšal način političnega študija ter bo imel študijske sestanke po dvakrat na mesec. Da povežejo mla-dino tesneje med seboj, bodo ml-dinci hrastniške steklarne priredili dva izleta v partizanske kraje.

NAJBOLJSI V TEKMOVALNJU DELAVSKEGA UPRAVLJANJA

V tekmovalju delavskega upravlja-nja naših podjetij za mesec maj so bili po oceni republiške komisije po kolektivnih našega okraja doseženi sledeči uspehi:

V I. skupini je med drugimi kolek-tivi na tretjem mestu Steklarna v Hrastniku. V II. skupini ni bil iz trbo-veljskega okraja ocenjen noben kolek-tiv, pač pa je v III. skupini na drugem mestu kolektiv Strojne tovarne »Miha Marinko« v Trbovljah.

V zadnjih dneh po svetu

OBISK GRŠKIH PARLAMENTARCEV

V Jugoslavijo je odpotovala grška parlamentarna skupina. V delegaciji so predstavniki vseh političnih strank, ki so zastopane v skupščini. Vodja delegacije g. Gondikas je ob prihodu v Jugoslavijo dal nekoliko značilnih izjav, iz katerih je sklepiti željo grškega naroda po obnovitvi predvojnih zvez z našo državo, po vzajemnem gospodarskem sodelovanju in po okrepitvi varnosti obeh držav. Izražala se prepričanje, da bo obisk grških parlamentarcev prispeval k uvrstitvi miru na Balkanu. Grški odpotniki bodo med svojim bivanjem pri nas obiskali razne kraje naše države, v Sloveniji pa si hočejo ogledati Litostrojo, hidrocentrale v Mostah, železarno Jesenice in Bled. V Grčijo se vrnejo 16. julija.

12 MILIJONOV LJUDI NA PRISILNEM DELU

Na zasedanju specialne komisije OZN za prisilno delo je poročalo devet delegatov. Iz poročil je sklepiti, da je v Sovjetski zvezi in njenih satelitskih državah 12 milijonov ljudi na prisilnem delu. Po navedbah zastopnika ZDA zavzema sistem suženjskega dela v ZSSR obseg, ki je v zgodovini človeštva nepoznan.

ODSTOP PERZIJSKE VLADE

Predsednik perzijske vlade Mosadik je šahu sporočil odstop svoje vlade. Trdijo, da je ta demisijska v skladu s perzijsko parlamentarno tradicijo, da mora vlada po opravljenih volitvah in izvolitvi parlamentarne biroja odstopiti. Mosadik zahteva čimprejše zasedanje biroja v nameni, da se mu potrdi predsedniški položaj, še predno bo v Haagu izrečena odločitev o anglo-perzijskem sporu.

NOVA EGIPTOVSKA VLADE

Po krajši krizi egipčanske vlade je dosedanj predstnik vlade Hilali paša odstopil pod pritiskom vafdistične opozicije in nezadovoljstva v državi zaradi podaljšanja izrednega stanja in cenzure tiska. Novi predsednik Husein Sirti paša je po precejšnjih težavah sestavil novo vlado. Britanski uradni krogi so spričo spremembe vlade zelo rezervirani in se izražajo tudi zaskrbljenost, da bo nova vlada le zgolj formalna in istotako ne bo uspela skleniti sporazuma z Veliko Britanijo, zlasti zaradi nepopustljivega stališča egipčanskega javnega mnjenja.

PODRAŽITEV KRUHA V ITALIJI

V Italiji se bo zvišala cena kruha za 7 lir pri kilogramu, beli moki za 10 in testeninam za 15 lir pri kilogramu. Vlada opravičuje ta svoj korak s tem, da sicer ne bi mogla zadovoljiti proizvajalcev, ki zahtevajo zvišanje cen žitu za 10 lir. Ta ukrep vlade je povzročil med italijanskim prebivalstvom veliko nezadovoljstvo.

JUGOSLOVANSKO-BELGIJSKA TRGOVINSKA POGODBA

V Bruslju je bila podpisana pogodba o določitvi blagovnega seznama za izmenjavo trgovinskih predmetov med Jugoslavijo in Belgijo za obdobje od julija 1952 do julija 1953. Obseg blagovne zamenjave bo znašal 1 milijon 230.000 belg. frankov.

S TRAKTORJI VOZIJO KAZNJENCE

Na Poljskem so začeli z novim načinom zastrafavanja. Na najprometnejših ulicah Varšave vozijo s traktorji kaznjence na odprtih prikolicah. Na vsaki od prikolic sedi do 50 kaznjencev pod stražo dobro oboroženih milicnikov. Pravijo, da skuša poljska oblast s tem zastrašiti varšavsko prebivalstvo.

ACHESONOVO »PONIZANJE«

V ZDA je Achesonovo »ponizanje« pred britanskim parlamentom napravilo dosti slabe volje, čeprav treznejše misleči ljudje pravijo, da boj v Koreji ni le ameriška zadeva, temveč je in ostane akcija OZN. Gotovo ni naključje, da najnovejša Trumanova poročila kongresu o razmerju ZDA do OZN tako odločno poudarjajo, da miru ne morejo rešiti ZDA same, temveč le v sodelovanju z drugimi člani ZN ter prav tako ne samo z oboroževanjem.

SPREMEMBA SOVJETSKE PROPAGANDE

Zadnje čase se opaža sprememba v splošnem tonu sovjetske propagande do zahodnih držav. Vsa njena ost se obrača proti ZDA, medtem ko je proti Angliji in Franciji mnogo blažja. Tudi potniki, ki prihajajo iz SZ, pripovedujejo o kampanji sovražstva do ZDA, ki jo razvema ves sovjetski propagandni aparat.

ZADNJI DIPLOMSKI IZPITI NA DELAVSKEM TEHNIKUMU V TRBOVLJAH

Z odločbo predsedstva vlade LRS se v sporazumu s predsednikom Sveta za industrijo LRS in predsednika Sveta za kulturo in prosveto LRS s koncem letošnjega šolskega leta Delavski tehnikum v Trbovljah razpušča.

S tem preneha delovati učni zavod, ki je bil ustanovljen v začetku šolskega leta 1948/49 z namenom, da izpopolni zaradi vojne razredčeni srednji tehnični kader, ki ne bo samo zmožen opraviti nalog našega petletnega plana za izgraditev ključnih objektov v rudarstvu in industriji, marveč ki bo poleg tega prevzel socialističnega duha in ljubezni do svoje svobodne domovine. Ta novi srednji tehniški kader naj bi izšel iz tistega dela naše družbe, ki je največ doprinesel za osvoboditev in samostojnost naše domovine, to je iz delavskega stanu.

Temu trojnemu namenu je bil tudi prilagojen učni načrt tega tehnikuma. Vanj so se sprejemali delavci iz prakse in odlični absolventi nižje rudarsko-industrijske šole, ki so si pridobili praktično znanje svoje stroke pri praktičnem pouku te šole.

Za dosego splošne izobrazbe, ki je potrebna vsakemu človeku, zlasti pa tehniku, so se predavali na šoli vsi zadnji predmeti: slovenščina, ekonomska geografija, splošna zgodovina, jugoslovanska zgodovina in zgodovina NOV, državna in družbena ureditev Jugoslavije, predvojaška vzgoja itd.

Od pomožnih in strokovnih predmetov so se predavali na tej šoli vsi tisti, ki so potrebni za dosego stopnje srednjega tehnika vseh treh oddelkov tega učnega zavoda, t. j. rudarskega, strojnega in elektrotehniškega. Dopolnilno prakso so dijaki opravljali v smislu predpisov redno na obratih rudnika Trbovlje-Hrastnik ter v delavnicah Strojne tovarne »Miha Marinko« v Trbovljah.

Ker Delavski tehnikum ni imel svoje šolske zgradbe, je bil nastanjen v prostorih osnovne šole v Trbovljah-Vodah, ki je dala na razpolago potrebne učilnice in kabinet za pisarno ravnateljstva tehnikuma. Naj bo za to uslugo po tej poti izrečena zahvala naši ljudski oblasti ter upravi vodenjske šole.

Spricho okoliščine, da so bili razredi te šole dopolnjeni zasedeni po učencih osnovne šole, se je vršil pouk na Delavskem tehnikumu redno popoldne vsak dan v tednu razen v soboto od 15. do 21. ure. Čeprav je to pomenilo za dijake dodaten napor, ker so svojo prakso v rudniku in v strojnih delavnicah opravljali vedno v dopoldanskih urah, so le-ti vendar redno obiskovali šolo in zadovoljivo končali svoj študij.

Vsi dijaki so bili vključeni v šolskem pododboru rudarske sindikalne organizacije, nad polovico študentov pa tudi v partijski osnovni organizaciji šole.

Vsa leta delovanja šole so se dijaki udeleževali prostovoljnih delovnih akcij, bodisi da pomagajo pri izpolnjevanju planskih nalog rudnika (kar prica zmagovita zastavica sindikata rudarjev v Trbovljah), ali pa pri gradnji ceste,

Partijskega doma v Trbovljah, Počitniškega doma rudarjev na Partizanskem vrhu itd.

Fizikalna dejavnost na tehnikumu je bila živahna, za kar so skrbeli nogometni, teniški, namiznoteniški, plavalni, smučarski in šahovski odsek. Dijaki pa so sodelovali tudi v foto- in radioamaterskem krožku Ljudske tehnike.

Sola je imela v šolskem letu 1948/49 prvi in drugi rudarski ter prvi strojni in elektrotehniški razred s skupno 84 dijakov, v naslednjem letu prvi in drugi razred strojnega in elektrotehniškega ter tri razrede rudarskega oddelka s skupno 136 dijakov, v šolskem l. 1950/51 drugi in tretji razred v vseh treh oddelkih s skupno 113 dijakov in v šolskem letu 1951/52 tretji razred v vseh treh oddelkih s skupno 53 dijakov.

Predavateljskemu zboru na tehnikumu je načeloval kot ravnatelj šole prvo leto njenega obstoja tov. Jože Papov, višji industrijski tehnik, ki je dovršil vsa pripravljena dela in organizacijo šole pri njeni ustanovitvi — od leta

Solo je doslej končalo in diplomiralo za tehnika 114 študentov in sicer: l. 1950 12 rudarjev, leta 1951 23 rudarjev, 20 kovinarjev in 9 elektrotehnikov, letos pa 31 rudarjev, 14 kovinarjev in 5 elektrotehnikov.

Večina absolventov je odšla na odslužitev predpisanega vojaškega roka. Zaposleno je dosedaj v Sloveniji 10 rudarskih, 4 strojni in 3 elektrotehnikov, v Bosni 9 rudarskih tehnikov. — Vsi opravljajo svojo službo v zadovoljstvo podjetij. Na visoki tehniški šoli pa nadaljujejo študij z dobrim uspehom trije absolventi te šole.

Zadnje šolsko leto je bilo zaključeno z dobrim uspehom. Sest. dijakov je diplomiralo z odličnim uspehom, in sicer Franc Dolanc, Ivan Jamnikar in Florjan Plevnik iz Trbovlj ter Stane Mazej iz Velenja za rudarskega tehnika, Ernest Vodišek iz Trbovlj za strojnega tehnika ter Franc Kukavica iz Zagorja za elektrotehnika.

Nadalje je diplomiralo s prav dobrim uspehom 11 rudarjev, 2 kovinarja in 2

Od leve proti desni: Dolanc Franc, Vodišek Ernest, Mazej Stane, ravnatelj inž. Stefe Franjo, Plevnik Florjan, Jamnikar Ivan, Kukavica Franc

1949/50 do danes pa jo je vodil tovariš ing. Franjo Stefe.

Razen dveh stalnih učnih moči leta 1949/50 in ene v letu 1950/51 je bil predavateljski zbor sestavljen samo iz honorarnih učiteljev. Splošne predmete so predavali profesorji gimnazije in uslužbeni državnih uradov, strokovne predmete pa inženirji in tehniki rudnika Trbovlje-Hrastnik ter Strojne tovarne »Miha Marinko«. Strokovno znanje, didaktični in pedagoški način podajanja učne snovi, vestnost izvrševanja prevzetih nalog vseh honorarnih predavateljev so rodili dobre učne uspehe dijakov in dober sloves šole za vzgojo srednjega tehniškega kadra.

električarja, z dobrim uspehom 10 rudarjev in 10 kovinarjev, z zadostnim uspehom 4 rudarji, 1 kovinar in 2 elektrotehnika. Ponavljata pa diplomski izpiti iz enega predmeta v jesenskem roku 2 rudarja.

Kakor vsako leto so se tudi letos zbrali dijaki z ravnateljem in profesorjskim zborom na zaključni proslavi dne 24. junija v Domu kulture v Trbovljah. Temu slavlju so med drugimi prisostvovali predsednik OLO Trbovlje tovariš Viktor Burkelj, predsednik delavskega sveta rudnika Trbovlje-Hrastnik tovariš Anton Alič in direktor trboveljske gimnazije tov. Jože Turk. Po kratkem opisu delovanja šole, poslovnih besedah odhajajočim absolventom tovariš ravnatelj ing. Franja Stefeta in zahvali najstarejšega absolventa tovariša Dominika Starca je sledila razdelitev diplom. Zatem sledeči družabni večer je tovariško povezal vse navzoče predstavnike oblasti, predavatelje šole in absolvente.

Delavski tehnikum v Trbovljah zapira svoja vrata. Prepričani smo, da je izpolnil svojo nalogo v blaginjo in procvit naše socialistične domovine. — Ravnateljstvo tehnikuma se zahvaljuje v svojem in v imenu vseh absolventov za vso podporo in skrb, ki so jo nudili Delavskemu tehnikumu naša ljudska oblast in podjetja, da je mogel svojo nalogo lahko in zadovoljivo izvršiti.

Ing. Franjo Stefe

Za naše kmetovalce

SOVRAŽNIK ŠT. 1 NAM GROZI!

Naša dosedanja bitka in čuječnost v zadnjih letih sta najhujšega sovražnika naših krompirjevih nasadov zadržali in zavrli njegov nemoten pohod preko naših polj. Ugodno letošnje vreme ter premajhna previdnost in borba so krivi, da se je ta sovražnik utihotapil že skoraj povsod in nam grozi že pred durmi. Tako si je letos privoščil najbolj naše vrtničarje v Zagorju, Trbovljah, Hrastniku in Radečah, ki so verjetno mislili, da jih zaradi majhnih površin ne bo našel in so mu doslej posvečali premajhno pazljivost. Prizanesel ni niti oddaljenim hribovskim vasem in občinam kot Podkum in Dole pri Litiji, zato naj tudi občini Trojane in Čemšenik, ki sta zaenkrat še edini v okraju, ki se mu upirata, ne mislita, da bosta vedno ostali obvarovani pred njim. Kakor letos kaže, se bo kmalu razpasel vsepovsod, če ne bomo začeli bolj energične borbe proti tej golazni.

Z golimi rokami mu ne bomo kos — treba bo vzeti v roke boljše orožje, in to so naše škroplilnice in razpršilci ter razna kemična sredstva. Nekaj samodelnih nahrbtnih škroplilnic je za kmetijske zadruge naročil še okraj sam, pa tudi KZ in občine naj jih še same naroče. Kemična sredstva morajo zadruge imeti vedno na zalogi, zato naj jih takoj naroče pri Kmetijskih magazinah v Ljubljani, Celju ali Mariboru. V kolikor ti pripomočki morda letos ne bodo porabljeni, bodo prav prišli prihodnje leto. Okraj prispeva 65% podpore k nakupu teh pripomočkov.

Naj navedemo nekatera sredstva, ki jih pri nas uporabljamo. Za zapravljanje imamo DDT sredstva v prahu, kot so to pankatan ali pepein ali gemiksani, ki jih razpršujemo z zaprtilci 15 do 20 kilogramov na hektar površine. Za škropljenje imamo prej navedena DDT sredstva v tekočem stanju, ki jih uporabljamo v 1 do 1% raztopini, t. j. na 100 litrov vode vzamemo 1 do 2 litra tega sredstva, ki pa jih moramo dobro premešati v vodi. Pankatan in druga tovrstna sredstva v prahu ali v tekočem stanju niso nevarna zdravju živine. Poleg tega uporabljamo za škropljenje še: 0,7% svinčeni arzenat, t. j. 0,7 kg na 100 litrov vode; 0,5% kalcijev arzenat, t. j. 0,5 kg na 100 litrov vode, nadalje 0,05% fosferno, t. j. pol decilitra na 100 litrov vode.

Tudi ta sredstva je treba v vodi dobro premešati. Arzenati in fosferno so nevaren strup za vse živali, zato tudi poškropljenih zelišč (osata) ne smemo dajati živini, dokler dež dobro ne izpere listov. Za 1 hektar potrebujemo 800 do 1200 litrov raztopine. Škropljenje s samo bordsko brozgo ne deluje proti temu škodljivcu, zaradi česar uporabljajte proti njemu eno od navedenih sredstev. Seveda je treba škropljenje zlasti po dežju obnoviti, ker dež izpere strupene snovi z listov.

Cim na kakšni parceli najdemo tega škodljivca, je potrebno, da najprej poškropimo okoliške posevke krompirja v premeru okrog 500 metrov od žarišča in šele nazadnje okuženo parcelo, da tako preprečimo, da bi kakšen hrošček odletel dalje in širil okužbo.

Borba proti temu škodljivcu je torej v interesu nas vseh, zato vsi v bitko proti njemu. Le tako bomo preprečili, da se drugi letošnji zarod, ki se pojavlja ta mesec, ne razmnoži in da nam nobena ličinka iz tega drugega zaroda ne uide v zemljo. Če ob koncu tega meseca in v začetku meseca avgusta se bodo odrasle ličinke zarile v zemljo in zabubile, iz česar se bo razvil nov hrošč. Če bomo to zanemarili, bomo drugo leto imeli že meseca maja vsepovsod kolaradskega hrošča.

Množični pregledi krompirjevih nasadov, ki bodo 13. julija in 3. avgusta t. l., naj bodo torej vestna kontrola nad vsakim posameznikom.

Škropljenje je torej najbolj uspešno sredstvo, da uničimo ne samo kolaradskega hrošča, marveč tudi druge bolezni na krompirju in s tem povišujemo pridelek krompirja. Le z vsestransko in energično borbo bomo vsaj zadržali, če že ne povsem uničili tega našega nevarnega sovražnika.

Ing. O. I.

Mestni odbor AFŽ Trbovlje se je poslovil od tov. Ade Pintaričeve

Prejšnjo soboto je Mestni odbor AFŽ Trbovlje priredil poslovilni večer za služni članici Adi Pintaričevi, ki se je iz Trbovlj preselila v Mežico. Na poslovilno slovesnost so prišli poleg zastopnic AFŽ vseh terenskih odborov tudi zastopniki množičnih organizacij. Tovariško Ade Pintaričeva poznajo vsi cicibančki iz trboveljskega otroškega

ga vrta, ki jim je bila več let vzorna upravnica in skrbna mati, prav tako pa tudi vsi ostali Trboveljčani in Trboveljčanke. Njeno življenje je odlikovala skromnost, poštenost in odkritosrčnost. Draga Ada! Ko odhajaš od nas v Mežico ob koroški meji, ponesi tjakaj ves svoj polet dela kot proletarka revolucionarnih Trbovelj! Tvoje tovarišice.

»Rimska kultura«

Cisto po naključju mi je prišla v roke julijska številka slovenske revije »Naša pot«, v kateri pripoveduje France Lipičnik pod zaglavjem: »Pa še nekaj cvetk za spominsko knjigo« med drugim nek svoj doživljaj, ki bo prav gotovo zanimal širši krog naših bralcev. Takole pripoveduje France Lipičnik:

»Pomlad leta 1942... Po ljubljanskih ulicah mrgoli laških vojakov. Zunaj jim postajajo tla vroča, zato navale v mesto. Pa tudi tukaj se ne čutijo povsem varne. Najmanjši ropot jih spravi iz ravnotežja.

Spominjam se še, kako so fantje ujeli mačka in mu na rep navezali staro ponev. V mraku so ga spustili v bližino laške kasarne. To je bilo strahu in kricanja.

Tisto leto sem imel meseca maja šmarnice v Notre Dame na Mirju. Pot me je vodila vsak dan mimo Rimskega zidu, kjer so delavci popravljali del zastaralega zidu. Kaj rad sem se mudil v razgovoru z njimi in občudoval gnezdo, kjer so doraščali mladi kosi. Delavci so previdno polagali kamne, da ne bi gnezda, ki je bilo tako rekoč pripeto v suhi travi, zasuli s prstjo. Nekega dne me delavci sami ustavijo: »Ali jih vidite? Pa smo jih le obvarovali. Sedaj so že dobri. Vsak čas se bodo razpeljali. Jutri jih ne boste videli več v gnezdu. Večkrat smo morali spoditi mačka.« Govorili so tiho in se venomer ozirali na gnezdo. »Ste videli, kako so se potuhnilili?«

Se so želeli govoriti, a se mi je mudilo. Pohitel sem, ker so me že čakali. Kulturno ravnanje preprostih slovenskih delavcev me je močno pretreslo. Dolgo sem mislil nanj.

Cez dobro uro sem se vračal po isti poti. Hotel sem zaviti po stopnicah pod obokom na Gradišče, kar opazim divje podenje črnosrajčnikov po cesti, prav v bližini zidu, kjer so gnezdili kosi. Malo postojim. Drobne črne pike so se spretno izmikale požrešnim fašistom. Zanimiva igra me je pritegnila. Počasi sem se približal delavcem ob zidu. Bledi obrazi so molčali. Pomolnolen nasmehek delavcev je spremljal divje italijansko vpitje. Zdaj pa zdaj se je posrečilo kakemu »junaku«, da je ulovil upehanega mladička. Hitro ga je vtaknil v žep, kakaj lačne oči so že prtele na nove žrtve. Prišlo se je pravcato tekanje, kricanje in prerviranje. Požrešnežev se je nabralo celo krdele, mladičkov pa je bilo le nekaj. Skoraj vse so že polovili, takrat pa se je igra pričela od začetka. Mladički, ki so jih vtaknili v žepe, so jim na vsem lepem smuknili na svobodo. Prerivanje se je nadaljevalo, krik in vik pa stopnjeval. Tedaj pa se je v požrešnih dušah rodil bes. Mladičkom, ki so jih zopet ujeli, so zavili vrat...

Tako pripoveduje France Lipičnik. In ob tem njegovem doživljaju sem postal zamišljen. Da, resnica je, da imajo Italijani visoko kulturo, imajo svojega Michelangela, Tiziana, Rafaela, Tintoretta in še druge umetnike in njihove kulturne umetnine, ki se jim čudi ves kulturni svet. Resnica je, da je v tem narodu visoko razvit čut za lepoto, od tod prekrasne umetnine v tej »blazeni zemlji, kjer cveto citrone«, kakor pravi stari Goethe. Mi Slovenci takih kulturnih umetnin ne premoremo. Pa nismo nič žalostni zaradi tega in tudi ne nevoščljivi Italijanom za umetnine, ki jih mi nimamo. Nasprotno — zadovoljni in veseli smo, kajti ob vseh teh čudovitih umetninah, ki so nanje Italijani tako ponosni, lahko vendar mirno rečemo, da na naši mali slovenski zemlji ni človeka, ki bi pitalam zavijal vrat. In ta lastnost je tudi merilo za kulturo, in sicer za srčno kulturo. In ta srčna kultura, ta nežna usmiljenost našega človeka do ptic odtehta po mojem in po mnenju še marsikakega človeka, ki ga je rodila rečna, a vendar tako ljubljena slovenska zemlja, prekrasno Raffaellovo Madono, Leonarda da Vincijevo »Mono Liso« in Michelangelovega »Mojsesa«, ki jih mi ne premoremo.

Moderno uničevanje sadnih škodljivcev

Uspešno uničevanje najnevarnejših sadnih škodljivcev, t. j. ameriškega kaperja in murvinega prelca, ki se nevarno širi od madžarske meje proti nam, terja od nas nove prijemne, nove, uspešnejše poti.

Zato je podjetje za mednarodno trgovino »Interexport« v soglasju s Svetom za kmetijstvo LRS zainteresiralo britansko družbo »Plant Protection«, da pri nas demonstrira uporabo raznih kemičnih sestavin za zaščito rastlin z modernimi kmetijskimi stroji. Tak informativen tečaj je bil v dneh 20. in 21. junija na posestvu KDZ »Jože Lacko« v Razvanju pri Mariboru. Vodila sta ga britanska strokovnjaka gg. Burnet in Wastin, ki se ga je udeležila tudi petorica iz našega okraja.

Imenovana strokovnjaka sta navzočim prikazala škroplilnici sistema »Craven« in »Alman«. Oba stroja sta izdelana iz močne pocinkane pločevine ter imata motorni pogon. Kotliček prve škroplilnice zajame 160 litrov, druge pa 400 litrov škropiva. Vsa priprava je montirana na kolesih s konjsko ozloma z vprego z malim traktorčkom. V kotličkih je pritrjena centrifuga, ki stalno meša škropivo. Za škropljenje sta priviti dve 25 metrov dolgi gumijasti cevi,

na kateri je privit ročaj z dvema razpršilcema in z zaklopko, ki regulira poljubno močne curke oz. jih sploh zapre. Škroplilnici razvijata do 15 atmosfere pritiska, kar je posebno važno za škropljenje našega visokodebelnega sadnega drevja. Pri škropljenju okopavin in žitaric pa se zadaj stroja montira široka cev z mnogimi razpršilniki, kot to vidimo pri cestnih škroplilnicah. Pritisk se lahko zniža na minimum.

Prvi dan se je škropilo sadno drevje z mešanico fosferna. Močni, do 20 m visoki curki so zalivali ter dobesedno zavijali v meglo sadno drevje. Škropljenje je temeljito in zelo uspešno, saj so poškropi v nekaj urah cel hektar strnjene sadovnjake.

Drugi dan pa se je prikazovalo z istima strojema škropljenje okopavin in uničevanje plevela. Uspehi so povsod stodoletni. Pri obeh škroplilnicah odpade posoda za mešanje škropil, ker se natoči čista voda v tanke in se tej prideleka ustrezna tekočina škropiva, kar delo zelo pospeši, poenostavi in poceni.

V petek zvečer smo gledali v dvorani Kmetijskega tehnikuma angleški barvni film. Pred očmi so se pomikali razni škodljivci sadnega drevja, sadja, okopavin, žitaric in cvetličnega grmičevja. Vrstile so se razne ekipe s škroplilnicami vseh tipov, raznolična škropiva, vzorni nasadi itd.

Med navodili, ki jih je dajal g. Burnet, smo zvedeli, da ostaneta opisana stroja pri nas, in da je pričakovati, da jima slede še drugi, kar je odkritosrčna želja nas vseh, ako se hočemo z uspehom boriti proti našim škodljivcem, da ohranimo zdrave prideleke in njih donos primerno dvignemo za potrebe našega delovnega človeka. Pogoj pa je: strnjeni in še enkrat strnjeni nasadi! V. J.

Naši čitatelji pišejo

Na gimnaziji v Trbovljah so letos dobri uspehi

Popolna gimnazija v Trbovljah je imela letos 17 oddelkov s 588 dijakov. Šolsko leto so končali s prav zadovoljivimi uspehi. V nižjih razredih je bilo od 450 dijakov brez slabih ocen 309, kar je za 11% boljše kot v preteklem letu, v višjih pa je bilo brez slabih ocen 114 dijakov od 139, ali 82%. V primeri z lanskim letom so se poglobili za 30%. Na vsej gimnaziji je uspešno končal razred 423 dijakov, kar je za 13% boljše od lanskega leta izkazovanje uspeha. Tako je letos uspešno končalo 72% vseh dijakov. Popravni izpit ima 124 dijakov, med tem ko jih mora šli razred ponavljati. Zboljšanje učnih uspehov je treba v prvi vrsti pripisati okolščini, da so se močno izboljšale posledice okupacije, ker so v nižjih razredih št. dijaki s slovensko osnovno šolo. V tem šolskem letu je bil že od začetka redni pouk, kar ni manjkalo učnih možnosti kot prej, kar je v izjemi, ko so učenci dobili in najbolj sprejemljivi, primanjkovalo po 10 ali celo več učiteljev. Danes, ko je vsakomur dana možnost, da obiskuje gimnazijo, je pravilno, da se zahteva za sprejem v nižje strokovne in industrijske šole vsaj nekaj razredov gimnazije, da si učenci pridobijo tisto formalno izobrazbo, ki je potrebna za lažje pridobivanje predpisane strokovne znanja. Ta zahteva je tudi eden izmed glavnih razlogov, da se učenci v nižjih razredih bolj učijo in da so tudi njihovi starši bolj zainteresirani za učni uspeh. V pogledu sodelovanja šole in doma je bil v zadnjem šolskem letu storjen korak naprej; roditeljski sestanki so bili bolj obiskani, treba pa jim bo dati v prihodnje več vsebine. Tu naj se rešujejo vzgojni in učni problemi, ker se morata šola in dom drug drugega izpolnjevati. Tu naj se obravnavajo napake, ki jih je pri vzgojnem delu napravil dom ali pa šola, tu naj bo mesto odkritega sodelovanja in skupnih naporov za večje uspehe pri vzgoji in pouku naše mladine.

Z medsebojnimi hospitacijami med nižnjimi gimnazijami v okraju so profesorji posebej dosegli enoten kriterij pri izvažanju učnega programa, pri izvažanju in ocenjevanju dijakov, hkrati pa so starši v večini nudili pomoč mlajšim v prizadevanju za izboljšanje učnega postopka in za dvig splošnega nivoja nižjih gimnazij v okraju. Kljub boljšim objektivnim pogojem šolanja in povečanemu prizadevanju učiteljev in staršev za boljše učne uspehe je na gimnaziji še vedno precejšnje število dijakov, ki niso morali razred ponavljati. Nekateri med njimi težko dojemajo učni snov, zato jih ne kaže siliti v višji gimnazij, ne bodo zmogli naporov pri študiju, temveč jih je treba usmeriti v strokovne šole. So pa tudi taki, ki ne kažejo nobenega pravega odnosa do šolskih dolžnosti, ki posedajo v šoli le zato, da prejemajo starševske doklade. Ti dijaki naj do pričetka novega šolskega leta dobijo premislilno o svoji prihodnosti, ker ne moremo dopustiti, da bi brez dela sedeli v šoli in kvantitativno vplivali na okolico. Od človeka, ki se v mladih letih ni naučil delati in izpolnjevati svojih dolžnosti, ne more skupnost ničesar pričakovati. Ker se vsako leto izboljšujejo objektivni pogoji šolanja, postaja vsako leto tudi strožji kriterij pri ocenjevanju, zato bodo ob polletju dijaki, ki bodo imeli 4 ali več slabih ocen, odstranjeni iz šole. S tem naj se spriznajo vsi tisti, ki so se doslej vpisali v šolo le zaradi otroških dokladov.

Gimnazija v Trbovljah se je tudi v tem šolskem letu borila z nekaterimi objektivnimi težavami, med katerimi je bilo najbolj občutno pomanjkanje učnih prostorov. Pri tem so zlasti trpeli tisti višji razredi, ki so imeli pouk v zasilnih učilnicah v prizidku glasbene šole, kjer so zaradi slabih enojnih oken in slabih peči imeli izjemno nezgodne pogoje. Vse priprave na novo šolsko leto vpisalo blizu 200 več, kot jih je bilo letos. V naslednjem letu bo treba izvesti še nadzidavo, ki je predvidena po načrtih, ker se število dijakov stalno veča. V jeseni bo na gimnaziji nad 750 dijakov — dvakrat toliko, kot jih je bilo leta 1949, ko se je začela gradnja novih prostorov. S celotnim povečanjem sedanje šolskega posloja bi imela šola 16 učilnic, med temi fizičnega soba, računalni in pevsko sobo. Tako bo za razrede ostalo 13 prostorov, kar še vedno premalo, če upoštevamo, da bo že to jesen 20 oddelkov učencev. Zato bi bilo uместno, da se ena izmed osnovnih šol v Trbovljah razširi v nižjo gimnazijo. Obe osnovni šoli sta bili prej osemrazredni, pa imata zato obsej pogoj, da se razširita v nižjo gimnazijo.

Izvenšolsko delo gimnazijske mladine je bilo letos precej razgibano. Pionirji so delovali v raznih interesnih krožkih: šahovskem, dramskem, telovadnem, filatelističnem, v športnih igrah, dopisovalni s pionirji drugih šol in sodelovali s prispevki v pionirskem časopisu. Ob nedeljah so prirejali izlete v bližnje planinske kraje. Posebno so se obnesli krožki lepega vedenja, zato je bilo letos razmeroma malo disciplinskih prestopkov, in so bile ocene iz vedenja prav zadovoljive. Tudi mladinci so marljivo delovali v dramskem, prirodoslovnem, radioamaterskem in lutkarskem aktivu, v športnih igrah — posebej namig na delu v društvu Ljudske tehnike, največ časa pa so žrtvovali izgradnji novega letnega telovadšišča. V medrazrednem

tekmovanju v košarki za pokal, ki ga je šola poklonila MO OF, je zmagal VIII. razred, v tekmovanju v atletiki za pokal SSD Rudarja pa VII. razred. Izvedli so tudi medšolski dvoboj v atletiki z dijaki Kmetijskega tehnikuma iz Maribora, kjer so z majhno razliko v točkah zmagali gostje. Pozorni pa je mladina imela tekmovanje v vseh smuških disciplinah.

Na šoli delujeta dva pionirska in mladinski piski zbor, ki so v aprilu priredili javni koncert ljudskih in instrumentalnih narodov. Mladinski zbor je ponovil koncert v Vojnem zdravilišču v Rimskih toplicah, pionirski pa je priredil dva nastopa na Vrhniki delavcem v tovarni usnja in garniziji tankistov.

Vse šolsko leto je poslovalo na gimnaziji dijaška kuhinja, ki je nudila okoli 80 dijakom kosilo po nizki ceni. V kuhinji so dobili kosilo dijaki, ki doma niso imeli rednega kosila, in učenci, ki so čakali na popoldanski pouk oz. na popoldanske in večerne vlake. Letos kuhinja ni dobivala rednih dotacij od OLO in se je morala sama vzdrževati. Dejanska cena za obroki je bila mnogo višja, kot so dijaki prispevali. Ker ni kazalo povisati cene za obrok — ker bi potem kuhinja ne služila več svojem namenu kot socialna ustanova — je prišla v denarno stisko; s podporo soc. skrbstva pri OLO in Mestnega trgovskega podjetja je kuhinja še poslovala do konca šolskega leta, kaže pa, da je prihodnje šolsko leto ne bo moglo odpreti, če ji naša gospodarska podjetja ne bodo nudila primerne pomoči.

Ob zaključku pouka je šola priredila v šolski risalnici razstavo risarskih izdelkov, — izvenšolsko delovanje mladine in pregled učnih uspehov pa sta prikazana v izločbe-

85,5 % pozitivnih ocen na šoli Trbovlje II.

Šolsko leto je končano. Uspehi so bili v tem šolskem letu mnogo boljši kot lani. Na osnovni šoli v zgornjih Trbovljah (Trbovlje II) je bilo letos 567 učencev. Medtem ko je bilo lanske leto na tej šoli 76% pozitivnih ocen, jih je letos 82,5 %.

Da je bil uspeh na šoli v tem šolskem letu toliko boljši, je to zahvaliti v nemali meri učiteljskemu kadru, ki je vložil ves trud v poučevanje, pri čemer je učiteljski zbor posvečal posebno pazljivost metodi pouka, kjer je učiteljstvo za čim nazornejši pouk uporabilo vsa razpoložljiva sredstva na šoli. Posebna komisija je vodila med letom nadzorstvo nad doseženim znanjem vsakega učenca.

Prvi razredi šole so dosegli 22 odličnih, 49 prav dobrih, 60 dobrih in 2 zadostnih ocen, 20 pa nezadostnih.

Drugi razredi zaznamujejo 18 odličnih, 35 prav dobrih, 68 dobrih, 14 zadostnih redov, 16 pa nezadostnih.

Tretji razredi šole imajo 15 odličnih, 34 prav dobrih, 48 dobrih in 2 zadostna šolska uspeha, 36 pa nezadostnih.

V četrtem razredu je pa 15 odličnih, 26 prav dobrih, 54 dobrih, 9 zadostnih in 24 nezadostnih ocen.

Kakor je učiteljski zbor skrbel na eni strani za čim boljši učni uspeh

šolarjev, tako se je na drugi brigal za razvedrilo mladine. Za načrtno praktično delo in razvedrilo pionirjev je delovalo več krožkov, med katerimi je bil posebno uspešen pevski krožek, ki ga je vodila učiteljica Marija Plavšakova. Ta krožek je naštudiral čez leto 20 različnih pesmi.

Poleg pevskega krožka je bil agilen planinski krožek, ki ga je vodil marljiv instruktor tov. Avgust Kostanjšek — pridni so bili nadalje mladi fizikulturniki, prav tako pa so bili na delu tudi mladi šahisti.

Uspešno se je razvijal na šoli sadjarski krožek pod vodstvom tov. Mirka Sušnika; šola ima svojo drevesnico, kjer so pionirji zasadili spomlad 800 sadnih dreves, ki jih bodo v poletnih cepili, pripravili pa istočasno teren za zimске tečaje za ukažljivo mladino na področju mestne ljudske občine Trbovlje.

Na delu je bil prav tako dramski krožek. Sedaj, ko je tudi v zgornjih Trbovljah ustanovljeno delavsko kulturno društvo »Svoboda«, ki bo imelo v Domu kulture lepe društvene prostore, se ne bo treba bati za podmladek društva, če bo učiteljstvo tudi v bodoče skrbelo za razvoj mladih talentov in svoje pionirje pripravljalo in usmerjalo za delo v »Svobodi«.

S.

Kjer je enotnost — tam so uspehi

Zaključek šole učencev v gospodarstvu ter uspehi teh učencev so bili razvidni na vaješki razstavi v Trbovljah, ki jo je priredila Okrajna obrtna zbornica skupno z učiteljskim zborom, mojstri in vajenci.

V soboto 5. julija je bila ob 8. uri zjutraj slovesna otvoritev razstave vajeških izdelkov naših učencev v gospodarstvu. Vsi razstavljeni izdelki so plod skupnega prizadevanja naših vajencev ter njihovega strokovnega vodstva, mojstrov in učiteljev.

Predsednik razstavnega odbora tov. Rudolf Strnad je pozdravil vse navzoče goste pred vhom v Dom kulture v Trbovljah, med njimi predsednika OLO Trbovlje tov. Viktorja Burkeljca, kateremu je izročil ključ, da z njim odpre razstavne prostore.

Nato je predsednik Burkeljc v kratkih besedah izrekel priznanje našim vajencem, prav tako pa se je zahvalil tudi njihovemu strokovnemu vodstvu, mojstrom in učiteljem. Poudaril je skrb ljudske oblasti za vzgojo in razvoj našega mladega obrtnega in industrijskega kadra, kjer je ob zaključku dejal, da z veseljem prevzema pokroviteljstvo

nad to razstavo. V imenu OLO Trbovlje je tov. predsednik Burkeljc izročil 5000 dinarjev kot prispevek k razstavi.

Razstava izdelkov vajencev je pokazala velik uspeh in napredek, to še tem bolj nazorno, ker so učenci razstavljali svoje izdelke ločeno po učnih letnikih. Zelo močno so bili zastopani na razstavi vajenci iz Zagorja z lepimi izdelki iz vseh strok. Kompletan štedilnik, izdelek učenca III. letnika Antona Obermajerja iz steklarne v Hrastniku, je presenetil vse, prav tako štedilnik Franca Taborja iz istega podjetja.

Lepe kovinske izdelke so razstavili učenci iz radeške papirnice. Najbolj močno so bili zastopani izdelki iz mizarске stroke, in sicer iz Strojnega mizarstva v Trbovljah in v Zagorju, nadalje izdelki učencev pri državnih mojstrih v Hrastniku in Zagorju.

Prav okusni so bili tudi izdelki iz čevljarstva, krojaške in šivilske obrti. Presenetilo pa je, da na razstavi ni bila zastopana industrijska kovinarska šola v Trbovljah.

V celoti je ta razstava prikazala velik napredek naših vajencev, kar so

USTANOVNA SKUPŠČINA Zveze delavskih kulturnih društev »Svoboda« za Slovenijo bo v Trbovljah

V Trbovljah samih kot po trboveljskem okraju ter v ostalih delavskih centrih Slovenije se pripravljajo na velik izlet delavskih kulturnih društev »Svoboda«, ki bo v nedeljo 24. avgusta t. l. v Trbovljah. Ze skoraj po vseh krajih so ustanovili to društvo. V okraju Trbovlje je ustanovljeno že osem društev »Svoboda« z izjemo centra Trbovlje, kjer bo ustanovni občni zbor »Svobode« prve dni meseca avgusta. Ta kulturna društva so ustanovili tudi že po drugih krajih naše republike, tako da bodo delavske kulturne ustanove na izletu »Svoboda« v Trbovljah sodelovale že pod novim imenom.

Pripravljalni odbor v Trbovljah ima polne roke dela, ki pa je v zadnjih dneh začel nekoliko zastalo, ker je večina funkcionarjev izletniškega odbora odšla na svoj letni odhiti. Vsa društva v Sloveniji, ki bodo sodelovala na tem izletu, so že dobila za svoje pevske zборе in godbe potrebne notni material za pripravo na skupni nastop v Trbovljah.

Na glavni izletni dan v nedeljo 24. avgusta bodo vsi pevski zbori in godba nastopile na stadionu Rudarja v Trbovljah, kjer so že v teku pripravljala dela, ki pa napredujejo izredno počasi. Če hočemo, da bo stadion trboveljskega Rudarja do slavnostnega dne primerno urejen, bo treba s potrebnimi deli na njem pohiti.

Izlet delavskih društev »Svoboda« iz vse Slovenije v Trbovljah bo velika manifestacija delavske kulture. Na sedanjem Ljudske prosvete, ki je bilo dne 3. t. m. v Ljubljani, je minister Ivan Regent predlagal, naj bi bila ustanovna skupščina delavskih kulturnih društev »Svoboda« za Slovenijo meseca avgusta v Trbovljah. Sklenjeno je bilo, da bo ta skupščina na predvečer glavnega zletnega dne, t. j. v soboto 23. avgusta v Trbovljah, kjer si bodo delegati skupščine lahko ogledali Golouhovo množično igro »Križa«, ki jo bo uprizorila gledališka družina »Svoboda« — Trbovlje-center na prostem. Prav tako bodo vsi delegati, ki se bodo udeležili

ustanovne skupščine društev »Svoboda« Slovenije, mogli prisostvovati množičnim pevskim in godbenim nastopom na glavni zletni dan v nedeljo 24. avg.

»Svoboda« v Zagorju tekmuje

Nedavno so v Zagorju ustanovili »Svobodo«, v katero je pa prešla iz SKUD »Vesna« samo dramska skupina in šahovska sekcija, medtem ko se bodo ostale skupine, godba, pevski zbor itd. vključile v »Svobodo« — Toplice. Na sestanku odbora »Svobode« v Zagorju so sklenili, da bodo tekmovali v počastitev VI. kongresa KPJ. Tako bo dramska skupina uprizorila po načrtu »Miklovo Zalo« petkrat v Zagorju, enkrat pa v Izlahah. Z igro »Tartuffe« bo ta gledališka družina nastopila na izletu »Svoboda« v Trbovljah, štirikrat pa bo gostovala z njo na podeželju. Vsak odbornik se je obvezal, da bo pridobil v društvo 20 članov. Z »Miklovo Zalo« bodo nastopili v Zagorju že v soboto 12. julija.

Gledališko življenje v Radečah

Gledališka družina v Radečah je uprizorila v soboto 21. t. m. ter v nedeljo 22. junija Finžgarjevo dramo »Razvalina življenja«. Vloge so bile dobro podane, le tu in tam je bilo občutiti pri posameznih izražih premalo življenjskega vtora, tako da smo v podanih kreacijah nastopajočih ljudi pogrešali tisto elementarnost, ki je pač nujna, zlasti pri prikazovanju najgloblji sloveskih strasti, kar je osnova te drame. Danes, ko smo od življenjskih problemov, na katerih je zgrajeno to dramsko delo, že precej odmaknjeni, stavljajo prikazovanje nastopajočih oseb v takih in podobnih dramah na igralce, seveda še večje zahteva. Vendar, je, kakor že rečeno, igralška družina, ki jo vendar resni, da se je ta dramska skupina kar dobro odrezala, pa naj si bo v pogledu igranja kot glede scenarija.

Režiser te drame je bil tov. prof. Janez Pešec.

100 letnica pevskega društva na Dolu

Zelo redek, a vendar pomemben in lep je tak jubilej. Dolanci so s ponosom obhajali preteklo soboto in nedeljo, 5. in 6. julija, 100-letnico obstoja svojega pevskega zbora.

Zamisel ustanovitve pevskega zbora na Dolu se je rodila že leta 1851, komaj tri leta po znani marčni revoluciji na Dunaju leta 1948, ko je bil v stari Avstriji zrušen dolgoletni reakcionarni Metternichov vladni režim.

Prvi predsednik pevskega društva na Dolu je bil Blaž Dragar. Društvo je

gojilo in vadilo predvsem domače narodne pesmi, s katerimi je nastopalo v tistih časih na raznih slovenskih taborih, med njimi na velikem taboru v Zalcu. Za prvim predsednikom je prevzel vodstvo tega starega pevskega zbora učitelj Kramar. Od tedanjih pevcev v tem zboru so živi še štirje člani, ki so skupaj stari 325 let, in sicer tovariši Jakob Draksler, Peter Draksler, Janez Draksler in Jože Dragar. Tovariši Jože Dragar, ki še živi, je prevzel pevski zbor na Dolu za učiteljem Kramarjem in ga vodil vse do leta 1926. Takrat pa je začel poučevati ta pevski zbor nekdanji hrastniški učitelj tov. Davorin Cander, ki živi danes v Ljubljani, a se je tudi udeležil te redke pevske slovesnosti.

Danes vodi pevski zbor na Dolu že od leta 1934 tov. Adolf Dragar. Pevska družina šteje 39 članov ter je na pomembni višini. Sedaj se marljivo pripravlja na nastop na izletu društev »Svoboda« meseca avgusta v Trbovljah.

V soboto, 5. julija je imel dolski moški zbor svoj jubilejni koncert na prostem, ki so se ga Dolanci udeležili v velikem številu. Ob tej priliki je tov. Veselin Perič v imenu Ljudske prosvete okraja Trbovlje izročil najstarejšim pevcem in društvu priznanja, in sicer tov. Adolfu Dragarju, pevovodji, ter tov. Francu Holešku in Tonetu Strausu. Spominski govor na tem lepem slavu je imel nekdanji šolski upravitelj na Dolu tov. Vid Jurko.

V nedeljo, 6. julija popoldne pa sta nastopila na tej slovesnosti dolskih pevcev pevska zbora Svoboda I in Svoboda II iz Hrastnika, nadalje moški pevski zbor »Zarja« iz Trbovlj. Ti gostje so čestitali pevski družini na Dolu k njeni redki slovesnosti ter odpeli v počastitev tega lepega jubileja bogat program naših narodnih, umetnih in partijskih pesmi.

EARL BIGGERS:

Skrivnost

THE MURDERS

»Moj odgovor je odvisen od razlogov, ki mi jih boste navedli,« je odgovoril. »Ta razlog je,« rekel sir Frederik. »Ne poznam vaših običajev. Rečem vam lahko samo, da bi v objavo ene same besedice iz današnjega razgovora pri kosilu resno otežkočili poljasnitev težkega kriminalnega primera.«

Urednik je moral pred temi razlogi kloniti. »Dobro,« je rekel. »Ne bomo natisnili ničesar brez vašega dovoljenja.« »Hvala,« je dejal detektiv in spustil Rannekevo roko. »To je vse, kar sva hotela.« Odšel je in Kirke je stopil za njim, še prej pa se je osebno zahvalil častnikarju. »Strašna smola se me drži,« je vzkliznil Ranneken in se zleknil v naslonjač.

3. Barry Kirke je stopil skozi steklena vrata, ki so držala iz salona, in ličen vrtilec, ki je bil urejen na vrhu nebotičnika. Naslonil se je na ograjo in se zagledal v temo dvajsetih nadstropij pod seboj, ki se je kopala v rdečastih in belih lučih svetlobnih reklam. Iz daljave so luči z ladji segale čez zaliv in trepetale na vodi.

Zvezde so bile ta večer nenavadno svetle, toda konec, ki se je siljal od Zlatah raz, je napovedoval meglo, ki je prišla iz morja. Kirke je obžaloval meglo, Megla, polna volje po svetnih vrtovih in po slani vodi s Tihga oceana, je bila neke vrste simbol novega rodnega mesta.

Stopil je v sobo. Obstal je na pragu in kritično opazoval salon. V njem je vladalo udobje, ki ga je moglo doseči le z velikim bogastvom in dobrim okusom. Nato je šel v jedilnico. Parady je že prižgal sveče, ki so bile razsvetle po dolgi jedilni mizi. Kirke

je pogledal na seznam, na katerem so bila napisana imena povabljenih gostov, in se nasmehnil.

»Gleda, da je vse v redu. Nocoj bo prišla moja mati in vi poznate njeno mnenje o moških, ki so samci. Po njenem gledanju je v hiši ženska roka neogibno potrebna.«

»Se enkrat ji bomo pokazali, da se moti,« je odgovoril Parady.

Zvonec nad vhodnimi vrati je razvonil in Parady je šel z dostojanstvenimi koraki odpirati. Kirke je stopil v salon; ves presenečen je obstal ob prizoru, ki ga je videl. Med vrati je stala namestnica državnega pravdnika v pomarančni obleki in se mu vabljivo smehljala.

»Gospodična Morrow, nikar ne jemljite tega kot žalitev, toda nihče danes ne bi mogel uganiti, da ste pravica.«

»Sprejemite ta poklon. Glejte — tudi gospod Chan? Je pristavila in se obrnila proti hodniku, od koder je prihajal tedaj Charlie Chan. »Hm, zdaj se mi, da sva prava.«

»Ko sem bil še majhen,« je odgovoril Kirke, »sem vedno pojedel najprej poljovko s torte... Hočem namreč reči, da mi je najljubše vedno tisto, kar pride prvo. Dober večer, gospod Chan!«

Chan je bil običajen v nekoliko ponošen smoking, vedel pa se je tako prikupno, da je malenkost nisl niti opazil.

Odprla so se druga vrata in v sobo je vstopil sir Frederik.

»Dober večer, gospodična Morrow,« je pozdravil. »Prav zares ste krásni! Glej, tu je tudi gospod Chan! Obiljubil sem, da vam bom pokazal neke spominček iz moje temne preteklosti.«

Vrnil se je v svojo sobo, Kirke pa je peljal svoja gosta v salon. Takoj nato je pri-

šel sir Frederik. V rokah je imel par temno rdečih copat. Bile so okrašene z vezjenjem iz kitajskih znamenj, ki jih je obdajala velika cvetoča češnja. Eno copato je dal gospodični, drugo pa Chanu.

»Krasne so,« je vzkliznila gospodična. »In kakšna žalo!« je to! Ali so bile te copate izhodna točka za iskanje hudodeleca?

»Da, toda pri popolnoma brezuspešnem zasledovanju.«

»Ali vam je poznan pomen besed, ki so zapisane na copatah?« je vprašal Kitajec.

»Da. Zdi se mi, da pomenijo ta znamenja: Zelim vam dolgo življenje in srečo. — V tem primeru je, kakor veste, želja ostala neizpolnjena.«

»Na Kitajskem je sto in en način, da se ta želja izpolni. Sto načinov uporabljajo navadni smrtniki, en način pa se uporablja samo tedaj, kadar se želja izraza cesarju. To je zelo lepo darilo. Takšne copate nosijo samo bogate osebe na visokih mestih.«

»Te copate so bile na nogah Hilarija Gotha, ko smo ga našli ubitega v njegovi pisarni,« je odgovoril sir Frederik in pristavil: »Raz.«

»Ne bom spregovorila niti besedice,« je odgovorila gospodična.

»Prav tako vas prosim: niti besedice o Evi Durand. Vi me razumete, gospod Chan?«

»Ni mi treba posebej povedati, da mi bodo te stvari kar mrgolele po glavi,« je dejal Chan. »Vi veste, sir Frederik, da so Kitajci dobri psihologi.«

»To je resnica. Nekaj se mi dozdeva.«

»Fustimo to sedaj...« je segel v besedo sir Frederik. »Moram dol v pisarno. Prosim vas, da mi oprostite.«

Odšel je v svojo sobo in odnesel s seboj copate.

Gospodična Morrow se je presenečena obrnila h Kirku:

»Kaj je sploh hotel povedati? Gotovo ne- kaj o Evi Durand?«

»Gospod Chan je psiholog, mogoče nam bo on to pojasnil,« je rekel Kirke.

Chan se je nasmehnil.

»Včasih pride človek od preprostih vtisov in sklepov do stvarnih uspehov.«

Parady je pripeljal v salon nove goste; neka ženska, drobna kot igla, je stopila na prste, da je mogla poljubiti Kirka.

»Barry, ti ne pridrži!« Ze celo večnost se nistem videla. Ši popolnoma pozabili na svoje mamot?

»Kako bi mogel pozabiti nate?« je smele se odgovoril Kirke. Stara gospa se je približala kamnu.

»Kako prijetno je pri tebi.«

»Mati, dovolj mi, da ti predstavim gospodično Morrow. Gospa Dawson-Kirke.«

»Gospodična, srečna sem, da vas spoznam,« je rekla stara dama.

»Gospodična Morrow je pravica,« je pristavil Kirke.

»Dragi otrok, vi ste obdarjeni z mladostjo in lepoto; na vašem mestu jaz ne bi izgubljala časa ob starih, zaprašenih zakonikih,« je pripomnila gospa Dawson-Kirke.

Kirke ji je predstavil Charlieja Chana. Gospa Kirkeva je stisnila njegovo roko: »Ze veliko sem silila o vas in vas visoko cenim.«

»To je preveč ljubezno zame,« je dejal Chan. »V zadrage me spravljate.«

Zenska, ki je stopila skupaj z gospo Kirkevo, je stala ob strani. Kirke jo je predstavil ostalim gostom. To je bila gospa Tapper-Brook, spremljevalka gospe Dawson-Kirke. Vzbuja je vtis hladne in neustopne ženske. Chan jo je pozorno pogledal in se globoko priklonil pred njo.

»Parady vas bo odpeljal v sobo,« se je k damam obrnil Kirke. »Tam boste našle kričanje in nekaj knjig o nogometu. Če vam bo še kaj potrebno, vas prosim, da samo pozovnite.«

Dame so stopile za slugo. Zvonec nad vrati je spet zazvonil. Vstopil je nov par: Garrigue Andberry je bil svetilias in oblihen človek, Bil je uradnik v podjetju Cook & sinovi. Njegova žena Eliane je izgledala, kot da si je privoščila vso oblast v zakonu. Bila je nenavadno lepa, stara okrog petintrideset let. Odšla je v sobo za ostalimi ženskami, moški pa so stali nekoliko v zadregu, kakor se to po navadi dogaja ob začetku družabnega sestanka.

Chan je s bleščečimi očmi opazoval izraz na obrazu sir Frederika, ko so mu predstavljali gospo Tapper Brook in gospo Andberry. Vstopil je Parady in prinesel pošto.

»Edino gospa Garland še ni prišla,« je rekel Kirke. »Bomo se malo počakali.«

»Megla bo,« je končno spregovoril Andberry.

»Gotovo,« je pritrdil Kirke.

Ko so se žene vrnile v salon, se je gospa Kirkeva usedla poleg Chana in začela:

ANIMIVOSTI

Transportni trak v tekmi s tovornim vlakom

Med transportnim trakom in železnico je nastala tekma za transport množinskih bremen (Iz »Reader's Digest«)

Na področju prevoza tovarov se pripravlja tehniška in gospodarska revolucija: transportni trak, ki ga že dalj časa uporabljamo na krajših razdaljah, se razvija v daljnjski transporter.

V Ameriki so za določene namene že večkrat uporabili na večje razdalje znane gumijaste transporterje (gumijev trak, ki potuje preko valjkov), ki jih razvije druga za drugim sestavlja v dolge sisteme transportnih trakov. Ti so se izkazali za transport velikih mas tudi pri razmerah, kjer bi pečina običajnih prevoznih sredstev odpovedala. Poleg tega pa delajo tudi precej ceneje.

Transportni trak premeta opzorne tudi do 32 odstotkov. Tovorni avto je pa rentabilen v pogonu pri opzoru le do 10 odstotkov, železnica pa samo do 3 odstotke. Transportni trak lahko premosti zemljišče z razpokami, česar druga transportna sredstva — razen letal in žičnic — ne zmorejo. Trak prenese svoje tovore skozi nizke tunele in po lahko zgrajenih mostovih, ki bi bili sicer preslabotni, da bi nosili tovarne vozove z nosilnostjo 1 tone. Pri tem porabi trak razmeroma manj energije kot druga prevozna sredstva. Najbolj pa preseneča njegova sposobnost prevažati velika množinska bremena.

Na tekoči meter napadnega, okrog 90 cm širokega traku lahko naložimo le okrog 67 kg premoga. Ker pa trak napravi v minuti 183 metrov dolgo pot (11 km na uro), prenese v svojo končno točko usako uro 226 ton premoga, v 24 urah torej preko 12.400 ton. Pri težki rudi je storilnost traku še večja: goro rude v težini 363.000 ton, ki bi napolnila 18.150 odprtih tovornih vagonov, prenese o 1 tednu!

Res je, da transportni trak pri rednem normalnem tovarnem prometu železnice nikakor ne more zamenjati. Skonstruirati ga tako, da bi za jagodami prevažali kaviarje, ali pa jagode za perutnino, bi bilo nerentabilno, to že zagotavlja, ker trak deluje gospodarsko le taktično, če je njegova zmogljivost neprenehoma vsaj približno polno izkoriščena. Zaradi tega se omejuje uporaba transportnih trakov le na težke množinske tovore premoga, rud in kamena, ki stalno dotekajo, a trak.

Poleg tega le malo tovorov lahko prenese brez škode, pretrese, ki nastajajo pri prehodu iz enega na drug transportni sistem. To zadene osekakor tudi premo. Uporabnost in vrednost

premoža se zmanjša, če je ta preneč zdrobljen. Kakšna bi bila škoda zdrobljenega premoža pri daljinskem prevažanju s trakovi, še ni ugotovljeno. Nasprotniki iz tabora železnih družb trdijo, da bi to pri prevozu rjavega premoža po 150- do 200-kratni menjavi transporterja doseglo velike izmere. Zagovorniki iz tabora industrije transportnih trakov se pa sklicujejo na pomembne eksperimente, ki so ga napravili nekoč v nekem pennsylvanskem rudniku: dva ducata jajc so položili v dva običajna kartona za jajca; ta jajca so poslali skupaj s premožom na 7 kilometrov dolgo potovanje na transportnem traku. Pri tem so jajca v skafih padla 18-krat v enega transporterja na drugega; v eni skafli se je razbilo pet jajc, v drugi pa so vsa jajca ostala cela.

Amerikanske železnice poskušajo z vsemi pripomočki odvrniti interese od tega, da bi prešli v večjem obsegu na prevažanje s trakovi. Že pred 2 letoma se je v državi Ohio združilo 12 železnih družb, da bi preprečile napravo nekega transportnega sistema s trakovi, pri čemer je nastala ena izmed najbolj ostrih bitk o ameriški prevoznih obrti. Železnicam je šlo za njihov najdragocenejši tovar: za tovarnino za premož in rudo v višini 62 milijonov dolarjev na leto.

Podjetje za daljinske transportne trake, družba Riderlake, je nameravala položiti sistem transportnih trakov od jezera Erie, 165 kilometrov daleč preko dežele, da bi rudo — ki pride z ladkami po velikih jezerih iz Minnesote — prevažala na jug o centre jeklarne industrije v Ohio, v severno smer pa da bi istočasno prevažala premož, ki pride do trakov po vodni poti. Družba je ponudila, da bi prevažala premož za 1,17 dolarja, rudo pa za 0,52 dolarja na tono ceneje kot železnica. Pri uresnitvi tega načrta bi interesi lahko prihranili velike količine: neko mesto v Ohio bi prihranilo na prevoznih stroških za premož preko 3 milijone dolarjev na leto, na prevoznih stroških za rudo pa celo do dvakrat toliko; dve železnici v obeh drugih mestih bi pa prihranili letno pri prevozu premoža 10 in pol milijona dolarjev.

Toda čimboli so se industrialci jekla navedli na projekt, tem večji je bil odpor železnih družb. Od njih podžgani so železniški delavski sindikati uprizorili svojo ofenzivo: časnike in poslance so preplavili z dopisi. Vsak kretničar in vsak zavirač je menda zagrabil za pero.

Sedaj so poklicali interese za transportne trake sindikate kopinskih delavcev in tovarne za gume na plan, palogoma vse organizirano delavstvo v Ohio, o kolikor ne sodi v področje železnice.

Zakonodajalci v Ohio so kljub temu odklonili, da bi omogočili družbi Riderlake izvedbo projekta in ji niso pomagali pri razlstitvi zemljišča, ki ga je ta rabila za transportno napravo. To

je bil črta čez vse račune; šele ta mesec se lahko razlstitveni predlog spet predloži.

Projekt upošteva metode, ki so že bile preizkušene pri drugih pomembnih transportnih napravah in ki so se dobro obnesle, le da jih predvideva v večjem obsegu. Konec leta 1920 so v Seattleju, pristaniškem mestu ob Tihem oceanu, hoteli odstraniti nek grč, ki je oviral promet med središčem mesta in stanovanjskimi četrtmi. Če bi hoteli zemeljske mase prepeljati, bi morali imeti velike kolone vozil, ki bi morala voziti po že tako ali tako prenatrpanih poslovnih ulicah. Neka firma se je pa nudila, da bo opravila delo z 880 metrov dolgim sistemom transportnih trakov. Uspelo ji je dobiti naročilo. Ko so po 300 delovnih dneh potekali poslednji ostanki grča preko obrežne ceste v vodo, kamor so zemljo potapljali, je bil marsikateri oploni mož, ki je sprva nasprotoval načrtu, spreobrnjen.

Ravno takrat se je začel graditi desetletje velikih gradenj dolinskih pregrad v Ameriki. Za poskus so uporabili transportne trake, da bi z njimi dostajali gramoz, ki so ga potrebovali za beton, na gradbišče, od kamnolomov in od rečnih korit. Ti dolgi transporterji so se odlično izkazali pri gradnji mnogih dolinskih pregrad. Nekeč sta se borila za naročilo, ki je predstavljalo vrednost 7 milijonov dolarjev, železnica in transportni trak. Ta primer sodi v zgodovino tehniškega napredka.

Velika železniška družba Southern Pacific, ki je položila tir od gramoznice do gradbišča, je preračunala transportne stroške na 50,33 centa na tono. Toda firma, ki je gradila dolinski pregrad — neko podjetje Henryja Kaiserja — je bila že navdušena nad uspehi krajših transportnih naprav in je sedaj čula, da industrija transportnih naprav lahko gradi tudi take sisteme trakov, ki so dolgi preko 15 kilometrov in ki lahko prevažajo gramoz za 8,33 centa ceneje od železnice. In res je potem neka družba za transportne trake prepeljala skoraj 11 milijonov ton peska in gramozu za 22 centov na tono in je pri tem v 4 letih odplačala vse nakupne stroške za transportno napravo, ki je stala 1,75 milijona dolarjev.

Veliki transportni trakovi so v industriji vedno bolj priljubljeni, toda za res belike razdalje so jih doslej le malo uporabljali. Z njimi lahko prevozimo velikanske množine premoža iz ležišč v težko pristopni dolini do železniške proge. Ameriškim farmerjem pšenice bi transportni trak rešil na mah vsa transportna aprašanja, če bi bile množine žita zadosti velike. V Texasu se farmerji že pogajajo z Goodyear tovarnami gume za napravo 80 kilometrov dolga sistema transportnih trakov. Pri pojskih izkrcenjalnih operacijah bi lahko transportni trakovi prenašali tovore od ladje na breg, ali od tod do daleč raztresenih voznih parkov ter bi lahko tako odstranili zastoje s pošiljatkami iz zaledja, ki so vedno zelo nevarni pri amfibijskih operacijah.

Načrt družbe Riderlake bo nekoč le uresničen. T. ansporni trak si bo osvojil vedno nova področja dela. Producenti trakov se vsaj že zdaj pripravljajo na velik razmah svoje industrije. Priredil inž. I. P.

Zdravniški kofiček

Nekaj o želodčnih boleznih

Ne strinjamo se s tistimi, ki štejejo za »dino življenjsko nalogo skrb za svoj želodec. Vendar pa moramo poudariti velik pomen tega organa za človekov organizem. Zato dajmo nekaj besed o želodcu in o njegovih boleznih.

Na splošno se bolezni želodca kažejo s pomanjkanjem teka, bruhanjem ali drženjem na bruhanje in bolečinami. Ta znamenja nastopijo bodisi posamezno ali vsa skupaj.

Ze pri dojenčkih so bolezni želodca in prebavi sploh najpogostejše. Če dojenček po preobilnem obroku nekoliko bruha, še to ni znanjenje za nevarno bolezen, če se drugi znaki razvija in ne kaže drugih znamenj kot n. pr. driske. Če pa nastopijo te, če otrok slabo napreduje v teži in razvoju in je siten, gre za resnejše obolenje, ki mu je najpogostejši vzrok nepravilna prehrana. V takih primerih moramo seveda uprati za nasvet zdravnika in materinski posvetovalnici.

Tudi pri dorasajoči mladini srečamo večkrat težave z želodcem, saj tudi glisavost povzroča pogosto bruhanje in pomanjkanje teka. Vendar pa tudi v tej dobi bolezni niso tako česte kot pri odraslih. Pri teh srednjoraznih katarjih želodca, rane na želodcu in pa raka. Oglejmo si torej glavna znamenja teh bolezni posamično.

Najpogostejši je katar želodca; ta nastopa najčeste zaradi mehanične ali kemične okvare želodčne sluznice oz. njenega delovanja. Zlasti izločanje solne kisline in izločanje želodčnega soka splošno. Vzroki so najrazličnejši: alkohol, zlasti kronični alkoholizem, preoblaganje želodca s hrano, posebno če ta ni zadosti zgrizena. Ta primer opazujemo najčeste pri starejših ljudeh in tistih, ki n ne negujejo svoje zobovja. Tudi prekomerna preostre začinjenosti sčasoma poškodujejo želodčno sluznico. Ista znamenja opazujemo prav tako pri nekaterih zastrupljenih, ki se kažejo tudi na drugih organih oz. na celotnem organizmu (nikotin, poklicna zastrupljenja svincom, živim srebrom itd.). Tak katar se oglašja s spremembami apetita, s težavami pri jedi, bolečinami, tiščanjem v želodcu, bolnika večkrat dere gorečica, ima neprijeten okus v ustih in neredko tudi neredno odvajanje. Akutni katar se pogosto požadajo za ureditvijo prehrane, kmalu pa leta sam, če uredimo prehrano, bolnik se opomore. Potrebna je namreč prehrana, določitev želodčne kisline, jemanje zdravil, predvsem pa seveda ureditev prehrane.

Rano ali čir želodca srečamo skoraj izključno pri moških; kaže prav tako znamenja kot katar, saj pa tudi po navadi spremelja. Je pa pri tej bolezni bolečina bolj intenzivna, bolj omejena po času in nastopi. Poleg opisanih kataralnih znamenj nastopi pri rani na želodcu čisto krvavitve, če je rana, ki se kiri v glavnen zaradi razjedajočega delovanja želodčnega soka) zajela kakšno žilo v globino in širino. V takih primerih bolnik izbruhne večje množine temne krvi; če pa krvavitev ni posebno huda, bolnik opazi, da je blato črno in mazasto kot katran. Zaradi želodčne krvavitve bolnik lahko celo izkrvavi. Druga nevarnost, ki grozi bolniku s rano na želodcu, je predor rane skozi želodčno steno. V takem primeru se vsebina želodca razlije v trebušno votlino. Znamenja za tak predor so: ne nadna in stina bolečina, bolnika sili na

bruhanje, bled je, leži po navadi skleno, obliha ga mrzel pot, utripanje žil je zelo hitro, trebušna stena pa je trda kot deska. Takemu bolniku ne bomo dali nobene hrane, niti pijače, pač pa ga bomo takoj spravili v bolnišnico. Tukaj je dragocena vsaka minuta, ker se sicer preveč razvije vnetje trebušne stene in potem tudi operacija bolnika ne more več rešiti. Rano na želodcu zdravimo z dieto in zdravili, ki vplivajo na izločanje želodčnega soka, ki postane po navadi krepkeje, ter s hormoni. Če pa to zdravilno ne pomaga, mora bolnik tvegati operacijo, pri kateri mu izrežejo del želodca.

Medtem ko nastopa rana na želodcu najpogostejše okrog 30. leta starosti, se rak pojavi po navadi po 50. letu. Pa tudi tu so moški bolj prizadeti kot ženske. Rak se govaj sam po sebi ali na podlagi že dalj časa obstoječe rane. Njegov začetek je pogosto neopazljiv in ga čestokrat odkrijemo, ko je že tako napredoval, da bolnik močno propada. Takrat je po navadi tudi operacija brezuspešna. Tudi krvavitve in predor želodčne stene nista redka. Na raka moramo misliti pri vseh zgornj omenjenih težavah v želodcu, ki nastopajo po 30. letu starosti.

Druge bolezni želodca pa si bomo ogledali v naslednjem kofičku.

Za vsako bolezen se seveda bolje, da se je očuvamo, kot pa da jo moramo zdraviti. Isto velja tudi za želodec. Zato bomo pazili na prehrano, tako po njeni kakovosti, količini, gledali pa seveda tudi na točnost obrokov.

ZASAVSKI VESTNIK V VSAKO HIŠO!

Ali bi rad dobil radio aparat, živega vola, kuhinjsko opravo, sod vina, cement, prašiča in še druge vrednosti in dobrote? Vse to boš lahko dobil na

veliki tomboli

SSD PROLETARCA V ZAGORJU

v nedeljo, 20. julija ob 2 pop.

CENA SREČKE JE 50 DIN

Po tomboli prosta zabava s plesom. — Ne zamudite izredne prilike in v nedeljo, 20. julija, na svidenje v Zagorju!

Ameriški film „Gospa Bovaryjeva“

Scenarist si je zamislil Flaubertovo nesmrtno zgodbo o ljubezni Eme Bovaryjeve s prav ameriško podjetnostjo v okviru sodnijske obravnave proti pisatelju, ponesti Madame Bovary, Gustavu Flaubertu (igra ga James Mason), češ da je njegovo delo »šramota za Francijo in napad na vse žensko«.

Flaubert ustane in spregovori v obrambo svojega dela in žene, ki jo je opisal, zgodbo

žene, žrtve ožkih razmer in napačne vzgoje, žrtve svoje dobe in okolja. Pred nami se razvija ob spremljavi melodičnega in strastnega Masonovega glasu tragična nit Emina-ga iskanja sreče do njenega neogibnega konca.

Zgodba je posneta precej verno in je tako dobro poznana, saj je našemu občinstvu že lep čas dostopna v odličnem slovenskem prevodu Vladimirja Levstika, da ni potrebno, da bi njeno vsebino posebej navajali.

Le nekaj besed o igralcih glavnih vlog, ki so za nas novi. Naslovno vlogo igra Jennifer Jones, mlada igralka, ki si je pridobila slavo v filmu dvomljivosti vrednosti »Dvojboj v soncu« (Duel in the Sun). Posled je šla njena pot navzgor, kar dokazuje prava vloga. Pravijo, da je njena najboljša kreacija.

Kino Trbovlje

bo predvajal te dni ameriški film

»Gospa Bovaryjeva«

prihodnji teden pa angleški film

»Mister Emanuel«

Spored predstav bo razviden iz

reklamnih omaric in lepakov

Tri moške njene žalostne življenjske povesti igrajo Van Heflin v vlogi podeželskega zdravnika Bovaryja, Louis Jourdan (poznani iz njegovih francoskih filmov) kot pokvarjen aristokrat, ki se knalu naveliča Eme, in Christopher Kent (ameriški psevdonim švedskega igralca Kjellina) v vlogi mladega odvjetnika pripravnika, slabica.

Film je izredno skrbno režiran, da poda čim bolj verno podobo dobe, v kateri je živela nesrečna Ema Bovaryjeva.

Kakšne filme bomo gledali Trboveljčani v tretjem četrtletju tega leta?

Uprava trboveljskega kinematografa je dostavila uredništvu našega lista seznam filmov, ki jih je dobila od filmske izposojevalnice v Ljubljani za tretje četrtletje tega leta, t. j. za mesec julij, avgust in september.

Tudi v tem četrtletju bosta v kinu Trbovlje vsak teden po dva filmska programa, le s tem razliko, da je kino doslej predvajal med tednom največkrat epizre že znanih filmov, v teh treh mesecih pa bodo tudi med tednom na sporedu sami novi filmi z izjemno filma »Tisoč in ena noč«, ki je terminiran za 26. do 29. avgusta ter film »Seherazada«, ki ga bo kino vrtil še enkrat od 9. do 11. septembra.

Trboveljski kinoobiskovalci bodo videli po vrstnem redu v tretjem četrtletju te-le filme: franc. komedija »Zlati zlat« (če odigram), amer. zabavni film »Trije mušketirji« (predvajan zadnji soboto in nedeljo), angleški krim. film »Sestri« (na sporedu te dni), ameriški film »Gospa Bovaryjeva«, angl. drama »Mister Emanuel«, nemški krim. film »Dekleta za rešetkami«, »Biser« (mehiški soc. film), angl. film »Zasebno življenje Henrika VIII.«, amer. krim. film »Asfaltna džungla«, nemška komedija »Poročna noč v raj«, amer. zabavni film »Neptunova hči«, jugos. film »Dokumentirani«, ital. socialni film »Grenki rič«, angleška drama »Beli hodniki«, amer. film »Tisoč in ena noč«, amer. film »Vse o Evi«, jugoslov. film »Deček Mitja«, angl. krim. film »Rumeni metulj«, amer. film »Seherazada«, amer. film »Dom sovražstva«, ital. opera »Glumatič«, angl. film »Nebo brez jastrebov«, franc. krim. film »Varujte se plavaloske«, amer. film »Težka pot«, amer. soc. film »Česta tača«.

Z dneve od 22. do 25. t. m. je glede filma še odprt termin ter bodo kinematografski obiskovalci razvideli program iz reklamnih omaric in lepakov, prav tako izpade filmski spored v dneh od 19. do 22. avgusta zaradi festivala »Svobode« v Trbovljah. Uprava kinematografa v Trbovljah se je tudi tokrat potrudila, da si preskrbi čim večje število dobrih filmov, o katerih so Trboveljčani in Trboveljčanke že brale v naših dnevnih in drugih listih.

Ob zaključku šolskega leta v Radečah

Sedaj, ko so se spet zaprla šolska vrata za dva meseca, bodo nasko javnost prav gotovo zanimali statistični podatki ob koncu šolskega leta. Nižja gimnazija v Radečah je štela letos 188 dijakov in dijakinj. Predvdujejo dekleta, ki jih je 101, fantov pa 87. Na gimnaziji je bilo letos 22 oddelkov, nadalje 23 učencev s prav dobrim. 53 z dobrim, in 9 z zadostnim šolskim uspehom, to se pravi, da je skupno izdelalo razred 107 dijakov ali 56%. Ostali pa so padli iz enega, dveh, pa tudi iz več predmetov, vendar imajo vsi tisti, ki imajo 1 ali 2 negativna reda, možnost, da v jesenskem terminu popravijo svoj šolski uspeh. Takih dijakov je 60 ali 32%, medtem ko bo moralo 21 učenecv ali 12% razred ponavljati. Med padlimi dijaki je več dečkov kot deklic. Tako je n. pr. v drugem razredu od 19 fantov izdelalo razred samo 9, od 29 deklet pa 25 — v prvem primeru komaj 47%, v drugem pa 84%. Podobno je v ostalih razredih. Največ »zletov« je bilo pri matematiki in slovensčini.

Zgoraj navedeni uspehi so precej podobni rezultatom na vseh nižjih gimnazijah v Sloveniji in so zato tudi vzroki tem razmeroma slabim uspehom bolj splošnega značaja. O njih se razpravlja na vseh naših pedagoških kongresih ter na zborovanjih učiteljskih in profesorjskih društev. Prepričani smo, da bodo ti dali koristne smernice naši ljudski oblasti, ki bo izdala nato potrebne ukrepe. Ob vsem tem pa držimo eno — in to je, da naša socialistična stvarnost terja čim več izobraženih ljudi, zato je najmanj, kar se dala, da bo vsaj naša gimnazija, ki je izdala po vseh šolskih letih izdelal nižjo gimnazijo ali pa vsaj osemletno osnovno šolo. Zahteva po večji izobrazbi se najbolj odraža v današnjih šolah, ki stavlja naš mladin večje naloge kot v preteklosti, prav tako pa je nujno, da tudi starši posvečajo šoli vse večjo pozornost, ki lahko mnogo pripomore k boljšim učnim uspehom svojih otrok.

Uspela razstava na litijski gimnaziji

Za zaključek šolskega leta je priredila litijska gimnazija razstavo risarskih izdelkov. Bila je zelo bogata in pisana, ter je pokazala, da je pouk risanja na gimnaziji uspešen. Med najboljšimi risarji so se izkazali Franci Zeleznik, dijak II. gimnazije iz Save pri Liti, ki bo dorasel lahko v umetnika, če bo svoje znanje in sposobnosti nadaljeval. Med risarji, ki so dobili tudi diplomo, sta G. Grbina in dijak Bučar, ki se poizkusa celo z oljnatimi izdelki. Tik za njimi pa je še vrsta drugih, ki so se izkazali kot nadpovprečni risarji.

Razstavo je organiziral profesor risanja tov. Vereno Korošec. Razstavljene risbe so si ogledali mnogi starši in prijatelji šole. Ni pa prav, da smo pogrešali na razstavi nekatere predstavnike našega javnega življenja, ki bi jim bila dolžnost, da si ogledajo razstavo, ki je pokazala en del dejavnosti litijske gimnazije. Taka malomarnost je že dokaz nezanimanja za naša šolska vprašanja. Letošnja razstava četrta v zadnjih letih, je bila deležna laskavega priznanja tudi od strani voditeljev kulture in prosvete v okraju Ljubljana-okolica, ki so si pod vodstvom predsednika sveta FK tov. Vinka Dobnikarja ogledali izdelke litijskih dijakov.

Brzoturnir za mesec julij

Sahovskega turnirja v Trbovljah za mesec julij se je dne 3. t. m. udeležilo 17 članov SK Rudarja. Bitka za najboljša mesta je bila izredno ostra. Po tretjem kolu sta vodila Jazbec st. in Kokač s 3 točkami pred Jazbecm ml. in Goljušom z 2 in pol točke.

V 4. kolu sta slednja dva podlegla, v petem kolu pa sta še Jazbec st. in Kokač spoznamela za remi.

V slednjem kolu je Kokač premagal Goljuš. Jazbec st. je nato vodil do 13. kola. Poleg njega je imel največ izgledov za prvo mesto Oprešnik, a je vse ostale partije izgubil, ker je moral v službo. Jazbec st. je v zadnjih 4 igrh izvelkel samo pol točke, zato so ga trije prehiteli.

Vstani red je naslednji: Ivan Pajk in Robert Frece 12 točk, Vilj Rusel 11 in pol točk, Hinko Jazbec st. 11 točk, Ado Tausig 10 in pol točk, Ludovik Oprešnik in Jemel Kreže 10 točk, Hinko Jazbec ml. in Ivo Goljuš 8 in pol točke itd.

Brzoturnir je trajal tri ure.

Izlet planinskega društva Zagorje na Plitvička jezera

Planinsko društvo Zagorje je priredilo nedavno izlet na Plitvička jezera. Fotovalna skupina si je pri tem ogledala Crikvenico, Bakar, Sušak in Opatjevo.

Med potjo so si izletniki ogledali razne zanimivosti v Trebnjem, Novem mestu in Karlovcu. Obiskali so slape Plitvičkih jezer in končno sama jezera. Spomin na take bogate naravne lepote, ki jih je v naši Jugoslaviji brez števil, bo ostal med našimi planinci še dolgo ohranjen. Člani društva, kakor tudi nečlani bodo znali prikazati svojim znancem in prijateljem lepote na Plitvičah in po drugih krajih naše domovine, ki so jih videli med izletom. S tem bodo budili zanimanje delovnega ljudstva do izletov v naravo, kjer se človek sprosti in začuti pravo ljubezen do naše domovine, kjer vidi delovni človek. Ob takih izletih pozabimo na vse težave, ki so dnevno pred nami, ter si pridobimo novih moči za čim uspešnejše izpolnjevanje nalog, ki nam jih narekuje izgradnja nove Jugoslavije.

Splošno strojno mizarstvo v Trbovljah

sprejme 6 kvalificiranih mizarjev in 2 samostojna pohištvena ple-skarja

OBJAVE

ZAHVALA

Vsem, ki so spremili našega dragega očeta na zadnji poti, prisrčna hvala. Posebno se zahvaljujemo tov. Grčarju in Tržanju za poslovilne besede ob odprtem grobu, nadalje pevcem in rudarski godbi. Iskrena hvala prav tako vsem darovalcem vencev, cvetja in tistim, ki so darovali denar namesto vencev. Zahljučo družini Pajk-Ravnikar in Butkovič.

ZAHVALA

Po tej poti se najlepše zahvaljujem Dr. zavarovalnemu zavodu za izplačano zavarovalnino v znesku 16.000 din, katere vsoto mi je ta zavod izplačal ob nepričakovani tragični smrti mojega moža Jožeta Piksa.

Posebno hvaležnost za to izplačilo štinitim zaradi tega, ker je moj pokojni mož postal samo ponudbo za zavarovanje in se ni plačal predpisane premije, pa mi je zavod vžele temu izplačal znesek za smrt pri nezreli.

Slavi Pika, Trbovlje.

PROGLASAM za neveljavne ukradene legitimacije: osebo, planinsko in izkaznico o kolesu — Mirko Razberger. Trbovlje. Loke 186.

ISCENO kuharico za DUR tovarne »Mila Marinko« (CRD) v Trbovljah.

PREKLIČUJEM besede, ki sem jih govoril o tov. Ivanu Prelogarju za nerazneno. — Franc Mrežar, Trbovlje.

Izdaja okrajni odbor OF Trbovlja. Urejuje uredniški odbor. Odgovorni urednik Stane Šuštar. Tisk Tiskarne »Ljudske pravice« v Ljubljani. Naslov uredništva in uprave: Trbovlje, uprava rudnika Trbovlje-Hrastnik. Telefon št. 54. — Račun pri podružnici Narodne banke v Trbovljah št. 614-90323-9. — List izhaja vsak četrtek — Rokopisov ne vračamo; prispevki za list morajo biti uredništvu najkasneje vsako nedeljo zjutraj. — Mesečna naročnina 20 din, celoletna 60 din, polletna 30 din, celoletna 30 din. — Posamezna številka na 4 straneh stane v kolportuži 5 din, na 6 straneh pa 6 din.